Elim deb, yurtim deb yonib yashash kerak!

Turkiston

1925-yildan chiqa boshlagan

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI «KAMOLOT» YOSHLAR IJTIMOIY HARAKATINING GAZETASI

2002 yil 7 fevral, payshanba
№ 16 (14507)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИДА

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгашининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди.

Йиғилишда келгуси чақириқ Ўзбекистон Республикаси парламенти икки палатали қилиб сайланиши ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг конституциявий ваколат муддатини беш йилдан етти йиллик қилиб ўзгартириш масалалари юзасидан 2002 йил 27 январь куни ўтказилган Ўзбекистон Республикаси референдумининг якунлари тўғрисида Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси раиси А.Аҳадовнинг ахбороти тингланди. Йиғилиш қатнашчилари референдум якунлари фуқароларнинг ижтимоий-сиёсий фаоллиги тобора ошиб бораётганлигидан, халқимиз сиёсий ва иқтисодий ислоҳотлар, демократияни ривожлантириш, фуқаролик жамиятини қарор топтириш йўлини қўллаб-қувватлаётганлигидан далолат беради, деб таъкидладилар.

Ўзбекистон Республикаси референдумининг якунларини Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг навбатдаги сессияси муҳокамасига киритишга қарор қилинди.

Кенгаш аъзолари Олий Мажлис қўмиталари ва комиссияларининг жорий йилга мўлжалланган қонунчилик ҳамда назорат-таҳлил фаолияти режасини муҳокама қилдилар ва тасдиқладилар. Ушбу режада Президент Ислом Каримовнинг Ўзбекистон парламентининг биринчи сессиясида қилган маърузасидан келиб чиқувчи устуворликлар ҳамда умумхалқ референдуми якунлари, шунингдек, 2002 йил — Қарияларни қадрлаш йили деб эълон қилинганлиги билан боғлиқ тадбирлар ўз аксини топди.

Олий Мажлис ва унинг раҳбариятининг 2001 йилдаги фаолияти тўғрисидаги ҳисобот маъқулланди, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси қўмиталари ва комиссиялари томонидан 2002 йилда ўтказиладиган тадбирлар рўйхати тасдиқланди.

Кенгаш ўз ваколатига кирувчи бошқа масалаларни ҳам кўриб чиқди.

Йиғилишда Ўзбекистон Республикаси Президенти девонининг Қонунчилик ва суд ҳокимияти органлари билан алоқалар бўйича экспертлар гуруҳи раҳбари Н.Исмоилов иштирок этди.

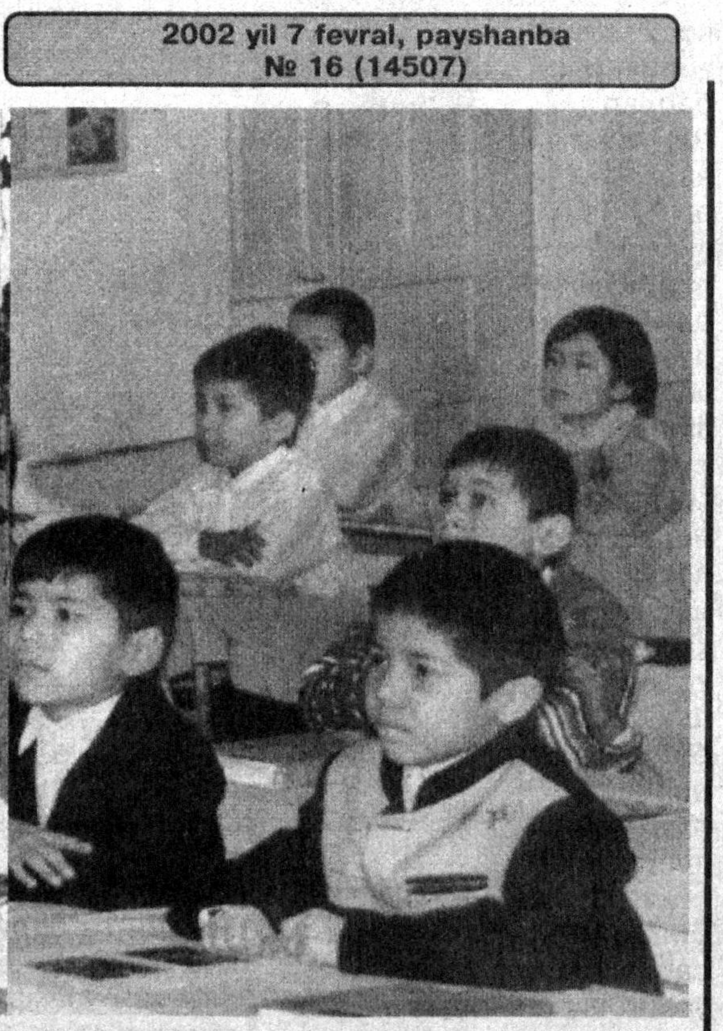

Олтинкўл туманидаги 35-мактабда таълим олаётган ўқувчиларнинг асосий қисми олий ўқув юртларига, касб-ҳунар коллежларига ҳеч қийналмасдан кириб, аъло баҳоларга ўқишмоқда. Ўқувчининг илм олишда, қизиқишида бошланғич синф ўқитувчиларининг ўрни беқиёсдир.

Суратда: Олтинкўл туманидаги 35-мактабининг бошланғич синф ўқитувчиси Зуҳра Мирзаева ўқувчилар билан.

Дилшодбек ЎРИНБОЕВ олган суратлар

ҲАРАКАТ ФАОЛИЯТИДАН

“КАМОЛОТ” ёшлар ижтимоий ҳаракатининг Тошкент вилояти Кенгаши ташаббуси билан Тошкент вилояти педагогика институти талабалари ҳамда шаҳар ёшлари иштирокида улуғ мутафаккир шоир, ғазал мулкининг султони Алишер Навоийнинг таваллуд топган кунига бағишланган, “навоийхонлик” бўлиб ўтди. Кечада “Камолот” ёшлар ижтимоий ҳаракати Марказий Кенгаши раисининг биринчи ўринбосари Қаҳрамон Қуронбоев ва таниқли шоирлар Рустам Мусурмон, Умида Абдуазимова ҳамда тарихчи олим Фахриддин Ашрафхўжаевлар иштирок этишди.

Сайфулла ТОҒАЕВ

* * *

“КАМОЛОТ” ёшлар ижтимоий ҳаракати Сирдарё вилояти Кенгаши томонидан ўтказилаётган “Сиз қонунни биласизми?”, “Сиз тарихни биласизми?” кўрик-танловларининг Меҳнатобод, Сирдарё, Боёвут туманларидаги 1-босқичи ўз ниҳоясига етди. Ушбу кўрик-танловда 97 та умумтаълим мактабининг 51400 нафардан ортиқ ўқувчи ёшлари иштирок этди. Танлов якунига кўра ғолиб жамоа февраль ойида ўтказилиши режалаштирилган кўрикнинг вилоят босқичига йўлланмани қўлга киритди.

Саида ИНОҒОМОВА

ЯХШИЯМКИ, ЯХШИЛАР БОР

Яқинда “Урганч Деҳқон бозори”да пул топиш илинжида савдо билан шуғулланиб юрган мактаб ўқувчиларин ўқув даргоҳига қайтариш мақсадида рейд ўтказдик. Ҳар гал рўзғор юмишлари билан бозорга тушганимда, бир ёшгина болакай бекатда юради. Рейд охирлаётган пайтда ана шу болакайнинг сўзлари хаёлимда тикланди. Ҳамроҳларимдан изн сўраб, ўша болакайнинг овози ҳар куни янграб турадиган бекатга бордим. Уни кўрдим.

— Мен сен билан бир дақиқа суҳбатлашмоқчи эдим, розимисан? — дедим уни чўчитиб юбормаслик учун.

Аввалига у бироз ийманиброқ турди. Кейин эса... Суҳбатдошимнинг исми-шарифи Ибодулла Бобожонов экан. 1986 йилда туғилган. 1992 йили уларнинг оиласида қувончли воқеа юз берди. Икки ўғилдан кейин оилада бир қиз туғилади. Қизалоққа ота-онаси Феруза деб исм қўйишади. Аммо уларнинг қувончлари узоққа бормади. Негаки, 1994 йили онаизори оғир хасталик оқибатида ҳаётдан кўз юмади. Марҳуманинг вафотидан сўнг бир йил ўтгач, отаси Нурпошша исмли аёлга уйланади. Уйга келган “янги, она”нинг аввалги турмушидан икки нафар фарзанди бор экан. Орадан кўп ўтмай ўгай она уйида қолдириб келган болаларини ҳам олиб келади.

Ўзига қўналға топиб олганидан мамнун ўгай она Ибодулла ва унинг ака-укаларига зуғум қила бошлайди. Буларга бардош бера олмаган ота тўшакка михланиб қолади. Шундан кейин Нурпошша эрига: “Ўлган хотинингни уйида бир минут ҳам яшамайман”, — деб туриб олади ва электр тармоқлари корхонаси ёнгинасидаги эски уйлардан бирини сотиб олишга қарор қилади.

Шу орада Ибодулланинг бошига яна катта қайғу тушади. Яккаю-ёлғиз суянчиғи бўлмиш отаси ҳам вафот этди. Нурпошша эса эрининг тупроғи совумай туриб, мурғак болаларга далда бериш ўрнига, уйни нафс “супурги”си билан тозалашга киришди. Қўлига неки тушса, барчасини бозорга солди. Оқибатда уч нафар етимчани доғда қолдириб, “қуён” бўлди. 330 минг сўмга сотиб олинган уйнинг пулини тўламади ҳам. Етимчалар туғилиб ўсган уйни ва ундаги жиҳозларни сотиб, ундирган пулидан, фақат 100 минг сўмнигина Ибодулланинг қўлига тутқазиб: “Мана шу пулни уйнинг эгасига бер. Шу пулни берсанг, барча қарзлардан қутулиб, бемалол яшайверасан”, дея болани алдади. Уйни сотган одам Ибодулладан қарзини сўраб келди. Болакай ўгай онаси бериб кетган пулни унинг қўлига тутқазди.У одам эса яна 230 минг сўм бериши кераклигини айтди.

Хуллас, жой қарзидан қолган 230 минг сўм пулни болакай қариндошлари кўмагида тўлади. Ибодулланинг 1984 йилда туғилган акаси ҳам бор. Бироқ, у туғма юрак хастаси экан. Укасининг уни боқишга қурби етмаслигини англаган қариндошлари бемор болани даволатиш учун олиб кетишади. Ибодулланинг қайғули кунлари яна ортиб боради. Унинг бир ўзига қолган синглиси ёнига 80 яшар момоси ҳам қўшилади.

Вилоят “Болалар ташкилоти” урганчлик Ибодулла Бобожоновнинг оилавий аҳволи ҳақиқатдан оғир эканлигини аниқлади. Ҳомий ташкилотлар ва маҳалланинг саховатпеша инсонлари томонидан унга мурувват ёрдами кўрсатилди. Энг муҳими, Ибодуллада ташлаб қўйган ўқишини давом эттириш имкони пайдо бўлди. Ҳозир у Ражаб Отабоев номли ўрта мактабда яхши баҳоларга ўқимоқда.

Зумрад МАТЖОНОВА,
«Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати Хоразм вилояти Кенгаши «Болалар ташкилоти» раҳбари

МАСЪУЛИЯТИМИЗ ЯНАДА ОШДИ

— Республика Вазирлар Маҳкамасининг “Аёллар ва ўсиб келаётган авлод соғлиғини мустаҳкамлашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги Қарори биз шифокорларга янада каттароқ масъулият юклади, — дейди Ангор тумани марказий шифохонаси бош ҳакими Эшдавлат ВОСИТОВ

— Унда оналар ва болаларнинг соғлигини тиклаш, уларга кўрсатилаётган тиббий хизмат даражасини янада ошириш таъкидланади. Бизнинг ниятимиз ҳам юртимизнинг ҳар бир фуқаросига замонавий тиббий хизмат кўрсатиш ҳамда эл саломатлиги йўлида тинмай меҳнат қилишдир.

Истиқлол туфайли бугун энг чекка қишлоқларда ҳам барча талабларга жавоб бера оладиган қишлоқ врачлик пунктлари ҳамда шошилинч тез тиббий ёрдам бўлимлари қурилаётир. Энг асосийси, тиббиёт билим даргоҳларини битираётган ёшлар муқим иш ўринларига эга бўлишади.

Ангор туманида бундан икки йил олдин янги икки қаватли шифохона биноси қурилиб, фойдаланишга топширилди. Унинг биринчи қаватида барча талабларга жавоб берадиган шошилинч тиббий ёрдам бўлими, ёш оила вакилларини доимо врачлар назоратида бўлишига имкон яратиш мақсадида реабилитация бўлими ташкил этилди. Айни пайтда туман аҳолисига 400 ўринли шифохона ҳам хизмат кўрсатаяпти. Бундан 90 ўрин кундузги даволанувчиларга тўғри келади.

Туманда иккита жарроҳлик, ички касалликлар, хотин-қизлар саломатлиги, ультратовуш, эндоскопия, диагностика бўлимлари ҳамда болалар ва ўсмирлар стоматология поликлиникаси, бактериологик лабораториялар аҳоли хизматида.

Мамлакатимизда аёллар ва болалар соғлигига бўлган эътибор кундан-кунга ошиб қатор қарор ва дастурлар қабул қилинмоқда. Бунинг яққол мисолини “Соғлом авлод” ва “Она ва бола” давлат дастурларида ҳам кўриш мумкин.

Шифо масканининг З. Мирзаева ва М. Абдураҳмоновалар бошчилик қилаётган реабилитация бўлимидаги орасталик, тартиб ва ўзаро ҳурмат-эътибор ҳар қандай кишининг ҳам диққатини тортиши аниқ.

— Соғлом онадан соғлом фарзанд дунёга келади, — дейди олий тоифали шифокор Зарифа Мирзаева. — Кейинги пайтда нимагадир айрим аёлларимиз бу ҳақиқатни тан олгиси келмаяпти, ўз вақтида шифокорларга мурожаат этмайди. Айниқса, ёш оила вакиллари тортинчоқликни йиғиштириб, ҳукуматимиз яратаётган имкониятлардан фойдаланишса, мақсадга мувофиқ бўларди.

Чори ЖУМАҚУЛОВ,
«Turkiston» мухбири

КЎНГЛИМИЗ ТОҒДЕК КЎТАРИЛДИ

Ҳаёт қандай яхши. Айниқса, сен яшаётган мамлакатда адолат ҳукмрон бўлса, ўзингни шу юртда туғилганингдан янада бахтиёр ҳис этасан. Мен шу юртга керак эканман, деган фикр руҳингни кўтаради.

Яқинда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси бир йўла иккита муҳим қарор қабул қилди. Уларда аҳолининг ижтимоий ҳимояга муҳтож қатламларини қўллаб-қувватлаш ҳамда аёллар ва ўсиб келаётган авлод соғлиғини мустаҳкамлашга доир энг муҳим масалалар қамраб олинган.

Тўғриси, ҳукуматимизнинг бунчалик ғамхўрлигидан кўнглимиз тоғдек кўтарилди. Аёлини, фарзандини ўйлаган, асраб-авайлаган раҳбар ҳеч қачон кам бўлмаган. Кам таъминланган оилалардан чиққан 1-синф ўқувчиларининг аксариятини дарсликлар билан бепул таъминлаш масаласи ёшларни ўқишга, илм олишга бўлган қизиқишларини ошириб юбориши аниқ. Мактабни битираётганда ва ишга жойлашаётганда керакли кийим-бошларини, пойабзал ва анжомларни сотиб олиш учун бериладиган нафақалар миқдорининг кескин оширилиши ҳам юртдошларимизни яшашга, ишлашга ва юрт равнақини мустаҳкамлашга бўлган иштиёқини янада юксалтириши шубҳасиз.

Аҳоли, айниқса, аёллар ва болалар саломатлиги борасида қайғуриш ҳеч қачон бу даражада бўлмаган. Бас, шундай экан, биз фуқаролар шу юртнинг янада гуллаб-яшнаши учун қўлимизда бор имкониятни ишга солишимиз даркор. Шу юртда яшаётган ва ҳукуматимизнинг юқоридаги қарорларидан баҳраманд бўладиган ҳар бир шахс буюк давлат қуриш ишидан четда қолмаслиги лозим.

Собиржон ҚОДИРОВ,
Облоқул ҚИЛИЧЕВ,
Самарқанд вилояти Иштихон тумани

БИЗ КИММИЗ?
ЎЗБЕКНИНГ ОРИЯТИ

Қадимда Бухорода Нажмиддин деган жуда номдор полвон ўтган. Елкаси ер искамаган. Ҳиндистону Хитой, Эрону Афғонистон, Доғистону гуржиларнинг “мана-ман” деган полвонларини ҳам бир ҳамла билан курагини ерга теккизган. Кейинчалик Нажим-қайчи деган лақаб орттирган. Негаки, у ҳар гал курашиб бўлгандан кейин эгнидаги яктагини ечиб олишнинг имкони бўлмаган. Чунки рақибини кўрса, бадани тутдек шишиб кетадиган одати бўлган. Натижада эгнидаги яктак торлик қилиб қолган. Ечишга қийналганларидан сўнг қайчи билан қирқиб олишга мажбур бўлишган.

Кунларнинг бирида Нажмиддин полвон амирнинг навкарлари билан олиша туриб, бирининг белини синдириб қўяди. Бундан хабар топган амир Нажмиддин полвонни нонсиз, сувсиз уч кун зиндонга ташлайди. Тўртинчи куни Шарқнинг энг номдор қирқ нафар полвонини йиғиб, халққа тўй беради ва Нажмиддинни зиндондан халос этиб, қирқта полвонга қарши навбатма-навбат курашишга мажбурлайди. Аслида амирнинг мақсади полвоннинг кимлигини синаб кўриш, бировларнинг кучи билан елкаларини ерга ишқалаб, ориятини синдириш эди.

Уч кун зиндонда очнаҳор ётиб, силласи қуриган Нажмиддин курашни бошлашдан олдин амирга мен учун қирқта яктак келтирсин дейди. Ҳар бир полвонни йиқитгандан сўнг эгнидаги яктакни қайчи билан қирқиб олаверишган. Тонгдан шомга қадар давом этган курашлар натижасида амир чақиртирган қирқ нафар полвоннинг ҳаммаси йиқилиб, Нажмиддинга тан беради. Бундан Амир ҳайратга тушади ва Нажмиддинни ўзига хос полвон қилиб олиш нияти борлигини айтиб, унга етти қоп тилла танга инъом қилади. Нажмиддин бунга рози бўлмайди.

— Амирим, агарда менга яхшилик қилишни истасангиз, ориятим билан ҳазиллашманг. Эркимни ўз қўлимга беринг! — дейди. Амир унинг шартига кўнади. Бироқ шу оқшом Нажмиддин полвон Минораи калоннинг тепасидан ўзини ерга ташлаб, ҳалок бўлади. Навкарлар унинг ёнидан бир парча қоғоз топишади. Унга шундай деб ёзилган эди: “Амир мени зиндондан озод этиб, эркимни ўз қўлимга бериб, буюк каромат кўрсатди. Аммо мен унинг энг машҳур қирқ нафар полвонини қулатиб обрўсига путур етказдим. Орият — ўлимдан қаттиқ”.

Бу афсона эмас, ҳақиқат. Мен буни нима учун ёзаяпман? Негаки, ўзбекнинг кураши, ўзбекнинг полвони азал-азалдан дунёга машҳур бўлган. Бугунги Баҳромлар, Эралию Абдуллалар Нажмиддин сингари полвонларнинг авлод аждодларидир. Шукрки, муқаддас истиқлол зўрларимизни қайтадан жаҳон саҳнасига олиб чиқди. Шуниси қувончлики, юқоридаги сингари воқеалар айни замонда ҳам тез-тез учрайди. Полвонларимиз ҳар қандай шароитда ҳам ориятини сақлай биладилар. Куч-қувватини ҳар жойда, ҳар қандай мусобақада эмин-эркин кўрсата олишади.

2000 йилнинг охирлари. Пойтахтимиздаги “Динамо” спорт комплексида Самбо кураши бўйича Ўзбекистон кубоги мусобақаси бўлиб ўтди. Қашқадарёлик Шавкат Жўраев шу куни еттита энг кучли рақибини мағлуб этиб, кубогни қўлга киритди. Мен уни яхши таниганим учун ҳам зимдан кузатдим. Ҳар бир полвонни йиқитгандан сўнг Шавкат залдан чиқиб кетиб, комплекснинг ювинадиган хонасида 4-5 дақиқа чўмилиб қайтади. Укасидан: “Акангиз нима учун тез-тез сувга тушаяпти? Шамоллаб-памоллаб қолмайдими?” — деб сўрадим. “Билмасам”, — дея

жавоб берди полвоннинг укаси. Кун бўйи туз тотмасдан курашиш осон эмас. Ичи куйиб кетяпти унинг. Шунинг учун ҳам тез-тез чўмилиб келмоқда”.

Тўғриси, Шавкат полвонга мен ҳам қойил қолдим. Бошқа полвонлар мусобақа олдидан гўшт еб куч тўплайди. У эса аксинча иш қилди. Полвон шуниси билан — полвонда.

1998 йил шаҳрисабзлик Қодир полвон Пирматов газетага ёзинг, деб, ўзи билан боғлиқ бир воқеани айтиб берган эди:

— Бундан бир неча йил илгари 5-6 нафар полвон ўзаро келишиб, Кавказга йўл олдик. Уларда ҳам худди бизникига ўхшаш кураш бор. Хоҳловчилар дунёни қаеридан бўмасин келиб қатнашиши мумкин. Ғолибга Кавказ халқининг миллий урф-одатига кўра қилич ва кийим-бош (бурка) тақдим қилинади. Манзилга етиб келгач, меҳмонхонага жойлашдик. Кечки пайт овқатланиш мақсадида ҳаммамиз ошхонага кирдик. Одам кўп экан, анча-мунчаси бизни бегонасиради. 4-5 таси келиб кимлигимизни ва бу ерга нима учун келганимизни суриштирди. Биз ниятимизни айтиб бердик. Улар пинагини ҳам бузмасдан: “Кавказ полвонлари билан ҳазиллашмаганларинг маъқул. Совға қилични ололмайсанлар, ҳаммангиз шарманда бўласан”, — дейишди.

Хуллас, эртаси куни қарсиллама кураш бошланди. Полвонларимизнинг икки учтаси биринчи қўлдаёқ мағлуб бўлдилар. Томошабинлар секин-аста бизни мазах қила бошлашди. Яна бир, икки қўл айланишдан сўнг йиқилмаган битта мен қолдим. Уят ўлимдан қаттиқлигини шу ерда чин дилдан ҳис қилдим. Шу куни менга тангри беҳисоб куч-қувват ато этди. Кавказликлар битта-битта чиқиб келаверди, мен навбатма-навбат йиқитавердим. Охири кайвонилардан бири ўртага чиқиб, “Бўлди, бас! Ғирромлик, номардлик полвонларга ярашмайди. Ўзбекники ҳалол, қилич билан миллий кийимни унга беринглар. Ахир, унинг битта ўзи ўн учтангизни йиқитди. Уники жудаям ҳалол. Миллий урф-одатимизга кўра зўрнинг ҳурматини қилинглар”, деди. Кўзларимдан дув-дув ёш келди, бўшашиб кетдим. Одатига кўра оқ матога ўраб қилични қўлимга тутқазди. Кечга келиб биз полвонлар яна ошхонага тушдик. Ҳалиги бегонасираганлар ёнимизга келиб, бизга қойил қолганлигини чин дилдан айтдилар. Орадан бироз ўтиб, даврани бошқариб турган кайвони ҳам ёнимизга келди. Менга қараб: “Сен нафақат қилични, балки бизнинг юрагимизни, шон-шуҳратимизни ҳам олиб кетаяпсан”, дедию елкаси силкиниб-силкиниб йиғлади. Қилични ўзларига ҳадя қилай десам кўнмади.

Ботинингда бўлса, бир куни юзага чиқади, деган гап тўппа-тўғри айтилган. Негаки, ўзбек полвонлари юқорида такрорлаганимиздек азал-азалдан орияти баландлиги билан, ҳалоллиги билан ҳаммани лол қолдириб келган. Дарҳақиқат, Шавкат Жўраевнинг 24 кун парҳиз қилиб, кураш майдонида ғолиб бўлиши бизга Нажмиддин полвоннинг жасоратини эслатмайдими. Биз дориломон кунларга етиб келдик. Азал-азалдан мана шундай ҳаётга лойиқ бўлганмиз. Шунинг учун ҳам ориятли элни ҳамиша озод ва ғолиб деб санайдилар.

Ҳозирга келиб, нафақат полвонларимиз балки, бошқа соҳада фаолият юритаётган юртдошларимиз ҳам ўзларининг иқтидори, салоҳияти билан дунёга чиқиб бормоқда. Юқоридагидек мисоллар уларнинг ҳаётида ҳам тўлиб-тошиб ётибди. Гапнинг сарасини айтганда, орадан яна ўн-ўн беш йил ўтиб, юртдошларимизни, юртимизни кўпчилик танимай қолса керак. Сабаб-бутун мамлакатимиз бўйлаб ҳар соҳада тараққиёт сари дадил қадам ташланмоқда. Санъаткорларимиз, спортчиларимиз, талаба ёшларимиз, тадбиркорлар-у, ишбилармонларимиз дунёнинг турли чеккасида туриб ўзининг ўзбекистонлик эканлигини намоён этмоқда. Бас, шундай экан, биз озод ва обод яшашга ҳақлидирмиз.

Нормурод МУСОМОВ,
«Turkiston» мухбири

XXI аср — ёшлар асри

Зокир БАКИРОВ,
Тошкент Тўқимачилик енгил саноат институти талабаси

ОБУНА ДАВОМ ЭТМОҚДА

Нонла ТУХФАТУЛИНА
Юнусобод тумани

Янги дунё — ёшлар дунёси

«Turkiston»га обуна бўлинг! Нашр индекси — 203

«Обуна давом этади» танловида қатнашишни истаган ёшлар «Turkiston»га обуна бўлганлик тўғрисидаги маълумотнома нусхаси ҳамда ўз фотосуратларини жўнатишларини сўраймиз.

MENING FIKRIM

Пул топиш имконияти шаҳарда кенгроқ

ҚИШЛОҚ ЁШЛАРИ НЕГА ШАҲАРГА ИНТИЛАДИ

— Биз ўрганиб, мослашиб қолибмиз, она. Қишлоқдагилар қандай, қариндош-уруғ, ҳамсоялардан гапиринг? - деймаң сабрим чидамай.

— Қишлоқ-ку, ўз ўрнида. Аммо...

Қишлоғимиз не-не улуғ, азиз зотларга бағридан жой берган табаррук бир гўша.

Қишлоқбозор — Шеробод туманининг Владимир Қодиров номи билан аталувчи колхозига қарашли мингга яқин оила — хўжаликларни ўз бағрига бириктирган йирик қишлоқ. Сўнгги пайтларда айрим ёшларда боқимандалик кайфияти пайдо бўлаяпти. Ҳатто, ёши 30 дан ошиб ҳам, бирор жойдан иш топа олмаган, 2-3 фарзанди билан нафақахўр ота-онанинг ризқига шерик бўлиб қолган ёшлар бор.

* * *

— Хоразмдан хизмат сафаридан қайтаяпман, - дейди "Тошкент-Термиз" тезюрар поездида менга ҳамроҳ бўлган янги танишим Абдулҳаким ака. — Касб-корим — инженер-механик. Асосан гўшт-сут маҳсулотлари тайёрлайдиган кичик заводлар, цехлар бунёд этаман. Эскирган, таъмирталаб бўлиб қолганларини реконструкция қиламан. Сафар мобайнида бир нарсага имон келтирдим. Тошкенту водий томонларни қўя турайлик, ҳали-бери Хоразм вилояти қишлоқлари билан ҳам бўйлаша олмас эканмиз. У ернинг одамлари ҳамиша изланишда. Марказдан олис, қишлоқларда ҳам кичик саноат корхоналари бор. Кимдир колбаса, пишлоқ цехи қурса, яна бир ишбилармон тери ошлайдиган ёки мева-сабзавот қуритадиган кичик корхона келтириб ўрнатиш ташвиши билан ҳалак. Биз томонда эса...

Суҳбатдошим гапдан тўхтаб, поезднинг тарақ-туруқи ва тебраниши асносида мудрай бошлади. Менинг эса уйқум ўчди. Тағин киндик қоним томган маҳаллам Қишлоқбозор ҳақида ўйлай бошладим. Назаримда, Шерободлик баъзи раҳбарларни эскича фикрлаш, яшаш "занглатиб" қўяётганга ўхшайди. Радио, клуб, кутубхона, стадион каби муҳим воситаларни айрим раҳбарлар "бекорчи нарсалар", деб қаттиқ янглишадилар. Юқоридаги нарсалар аллақачонлар файзсиз бўлиб қолди. "Бунинг ёшлар қишлоқни ташлаб шаҳарга кетишларига қандай алоқаси бор?" — дерсиз. Қишлоқда зериксанг, нима иш қилишингни билмайсан. Мўйловлари сабза ура бошлаган ўспирину опасидан шаҳарнинг таърифини эшитган бўй қиз борки, "Тошкентга бораман. Ўқиб прокурор ёки солиқчи бўламан", дейди оғзини тўлдириб. Ҳатто ўқиш-ёзишни тузукроқ эплай олмайдиган "қолоқроқ" бола ҳам "ҳеч бўлмаса ипподромда пул топаман", деган мақсад билан мўлжални Тошкент ё Термиздан олади. Хўш, нега?

Негаки, пул топиш имкониятлари шаҳарларда кенгроқ. Вақтида ойлик маош беришади. Савдо-сотиқ, билан шуғулланганнинг ҳам бозори чаққон.

Бир пайтлар ширкат хўжалигимизга ободончиликни севувчи Чори мамаражабов деган бир инсон саккиз йилча раҳбарлик қилди. Зовурлар қаздириб, ер унумдорлигини ошириш йўлларини излади. 3-4 та қишлоқда янги мактаблар қурдирди. Ғишт заводи ва кичик цехлар ишга туширилди. Хўжалик идораси ёнида санъат саройи барпо этилди. Йўл ёқасида 10 гектар боғ (ушбу чорбоғни кейинги раис таг-томири билан қўпортириб ташлади) бўй кўрсатиб, мевага кирди. Хўжаликдаги барча қишлоқлар табиий газ билан таъминланди. Шу орада уни бошқа хўжаликка раҳбар қилишди. Қишлоқ аҳолисини тоза ичимлик суви билан таъминлаш мақсадида ўтказилган қувурлар кўмилганича ер тагида қолиб кетди. Янги раҳбар келганди. У келган куниёқ ишни, машинани янгилашдан бошлади. Ернинг 200-250 метр қаъридан сув тортиб оладиган, шўрни ювадиган тик қудуқ (скважина)-ларнинг трансформаторлари ва қувурлар талон-тарож бўлди. Бунинг оқибатида далалар шўрлаб кетиб, пахта ҳосилдорлиги 35 центнердан 16-13 центнергача тушиб қолди. 4-5 та чорвачилик учун мослаштирилган бинолар қаровсиз қолди. Техника воситаларини айтмайсизми. Республикада пешқадам хўжаликлар қаторида тилга олинадиган жамоа хўжалиги ўз-ўзини боқа олмай, санацияга тушди.

Тўғри, тўқлик ва фаровонликка жамоанинг ўзи интилмоғи керак. Бироқ, яхши раҳбарга ҳам кўп нарса боғлиқ экан. Битта хўжаликни бир бунёдкор рахбар обод этган бўлса, яна бир ҳароб қилди.

* * *

Хўп, ана, қишлоқда-ку даромад деган гаплар ҳаминқадар экан, туман марказида аҳвол қандай? Бу саволга ҳам Шеробод мисолида жавоб излайдиган бўлсак, тадбиркорлар дунёга гўёки фақат овқат еийш учун келгандек устма-уст, пайдар-пай ошхона, сомсахонаю мантихона қуришдан нарига ўтишмайди. Маҳсулотни қайта ишлайдиган кичик ва қўшма корхоналар ҳақида фақат ширин тушлар кўриш мумкин, холос. Тўқсондан зиёд фермери, юзлаб ишбилармони бор йирик туманда ёш истеъдодларни қўллаб-қувватлайдиган бирорта мард тадбиркор борми?

Бахтиёр ОЛЛОМУРОД,
журналист

DO'STIMGA MAKTUB

Мен билан ўқиётганларнинг ҳаммаси аълочи

Ҳозир шу илм масканининг 9-синфида инглиз тили йўналиши бўйича ўқийман. Отам Эргаш Болтаев ўқитувчи, онам Момогул Болтаева уй бекаси. Укаларим 51-мактабда ўқишади. Уйимиз Деновда. Уйимизга ойига 1-2 марта бораман-у, кўп турмай қайтаман. Сабаби — ўқишим ғоят масъулиятли. Буни отам тушунади, онам меҳри товланиб, "ёнимда бўл, ўғлим", деяверадилар. Мен билан ўқиётганларнинг ҳаммаси аълочи, кунда қанча-қанча китоб мутолаа қилишади. Мен улардан орқада қолиб кетмайман-ку. Онамга шуларни тушунтираман-у, жўнаб қоламан. "Бор болам, олим бўлсанг, олам сеники", деб анча жойга кузатиб қўяди меҳрибонгинам. Барча фанларни ўзлаштириш, мустақил ўқиш, бадиий адабиётни ўрганиш, эҳ-ҳе, қанча-қанча иш ётибди бўйнимда. Тўғрисини айтсам, шу ерга ўқишга келиб, ақлим кириб, катта бўлиб қолдим. Бу ерда туманимизнинг "Наврўз" жамоа хўжалигидан Муҳиддин Бўтаев, Асқар Одилов, Акмал Одилов, Рустам Жумаев, Сайёра Жумаева деган ўқувчилар билан танишиб олганман. Улар ҳам шу гапни айтишади. Эпчиллик, чаққонлик, зукколик, яна нималар десам экан, ҳамма-ҳаммаси вужудимга сингиётир. Менимча, ҳар бир тенгдошим ўз-ўзини тарбияламоқ учун, аввало, киши ўзини бешафқат, холис сўроққа чақирмоғи керак, ўз нуқсонлари, камчиликларини аниқ ва очиқ-ойдин, ғурурини аяб ўтирмай, тушуниб олиши ва улар билан келиша оламанми ёки йўқми, уларни ортиқча юк қилиб, бўйнимга илиб юраманми ёки четга улоқтириб ташлашим зарурми, деган масалани узил-кесил ҳал этиб олмоғи керак.

Дўстим! Ич-ичимда қандайдир машъала порилламоқда. Бу ердаги ўқиш ана шунақа экан. Билмаган бўлсанг, билиб қўй. Балки сен ҳам келарсан, эҳтимол, бирга ўқиб, ана шу туйғуларни бирга кечирамиз. Менинг эса баъзан шеър, ҳикоя ёзгим келаверади. Қандай қилиб шу мактабга бориб қолдинг, демоқчимисан? Ёзда, мен ўқиб юрган Йўлдош Охунбобоев номли 51-мактабда эълонни кўриб қолдим. Ота-онамга айтдим. Кўнишди. Келдим. Суҳбатдан ўтдим.

Нима дейсан, хуллас, кириб қолдим, ўқияпман. Бугун якшанба бўлгани учун бироз вақтим бор. Шунинг учун анчадан буён сенга хат ёзаман, деб ўйлаб, гапларимни пишитиб юргандим. Энди ваъдамни бажараман, деб ҳалидан бери уриняпман. Қизиқ, дилимда жуда кўп гаплар бор эди. Қўлимга ручкани олгандан кейин улар айқаш-уйқаш бўлиб кетди.

Майли, ихтисослашган мактаб-интернат ҳақида билганимни ёзайин. 1996 йилда барпо этилган. Тарих, ҳуқуқшунослик, инглиз тили йўналишлари бўйича ўқув ишлари ташкил қилинган. Қумқўрғон шаҳри, Ҳамза кўчасида жойлашган. Бу йил 224 ўқувчига дарс ўтиляпти. Мактабдаги барча фанлар ўтилади, лекин чуқурлаштирилган ҳолда. Масалан, мактабда инглиз тилига икки соат ўрин берилган бўлса, бизда беш соат ўтилади. Бошқа фанлар ҳам шундай ўқитилади. Ҳамма шарт-шароит бор. Ўтган йили бино яхшилаб таъмирланди. Икки қаватли бинонинг иккаласида ҳам газ бор. Ёп-ёруғ. Хоналар кўнгилни очадиган ранглар билан бўялиб, созланган, етарлича жиҳозланган. Мактабнинг ҳовлиси шундай чиройли бўлиб турибдики, бошқа ҳеч қаерда кўрмайсан. Ётоқхона, синфхоналар иситилади.

Эрталаб туришинг билан жисмоний тарбия ўтилади, танани машқ қилиб, пишитиб олиш нақадар завқли. Кейин ювинамиз. Янги, охори тўкилмаган сочиқлар, каровот, тўшаклар барчаси худди шу кун олингандай туради. Бир куни қизиқ бўлди. Учинчи синф ўқувчиси Феруза Қулматованинг онаси Жарқўрғондан иссиқ кийим-бош, майда-чуйда олиб келиб, биздаги шароитни кўриб, уялиб қолди. Ахир хоналаримиз иссиқ бўлса, ётоқ жойларимиз рисоладагидек турса, шифохонамиз, кутубхонамиз кеча-кундуз ишлаб турса, қулай шароитлар яратилган бўлса, бошқа нима керак? Ана шунақа дўстим. Айтгандай эрталаб сут, қатиқли овқат, ширгуруч, шакар, мевалар шарбати, чой, хурмо, узум бошқа мевалар берилади. Тушда суюқ, қуюқ овқатлар, кечқурун ҳам шундай бўлгач, бошқа тамадди қилишга иштиёқ бўлмайди-ку.

Буларни сен учун ёзяпман. Келсанг, бирга ўқирдик, маза қилиб юрардик. Ҳа, ўқитувчилар, тарбиячилар қаттиққўл, талабчан. Шундай бўлмасаям бўлмайди-да, биз ўсмирлар нимани биламиз. Мактаб директоримиз Тилло Нормуродов тозалик, озодалик, тартиб-интизомни яхши кўради. Аслида шу киши келгандан кейин, ихтисослашган мактаб-интернат иши жонланиб кетди. Ҳовлиларга гул экилди, мактаб атрофи ғишт билан ўраб олинди, дарвоза, қоровулхона, хаммом биноси барпо этилиб, ишга туширилди.

Бизнинг тақдиримизга алоқадор нарсалар. Ҳали ўқиш-ўқитиш ишларини айтмадим. Энди гап ана шу ҳақда.

Азиз дўстим Юсуф! Мактабда бултур 224 ўқувчи таълим олган бўлса, улардан 28 нафари олий ўқув юртларга кирди. Ҳар бир ўқувчи илғор бўлиши учун ҳаракат қилади. Шунинг учун Бобомурод Нормуродов, Махбуба Хўжамқулова, Салтанат Эшбоевалар "АКСЕЛС" халқаро жамғармаси совриндори бўлиб, Америкага ўқишга жўнаб кетадиган бўлиб турибдилар. Компьютер техникаси бўйича Ҳамдам Мелиқулов Халқ таълими вазирлиги ўтказган танловда вилоятда биринчи ўринни эгаллади. Агар фан олимпиадасида 9-синф ўқувчиси Ҳамдам Мелиқулов биринчи ўринни эгаллаган бўлса, Ўрол Маматраимов Ўзбекистон тарихи фанидан иккинчи ва Рамазон Нормуродов ҳуқуқшунослик бўйича учинчи ўрин эгаси бўлди. "Умид ниҳоллари" туман футбол мусобақасида мактаб жамоаси ғолиб бўлди.

Дўстим Юсуф! Сенга бу мактубни ихтисослашган мактаб-интернатнинг китоблар, газета-журналлар сероб бўлган кутубхонасида мутолаа қилиб турган чоғимда ёздим.

Жасур БОЛТАЕВ,
Қумқўрғон туманидаги
18-ихтисослашган мактаб-интернати
9-синф ўқувчиси

ЯХШИ КУНИМИЗГА ШЕРИК БЎЛ!

Абдуғани ЖУМАЕВ олган сурат

ТЕНГДОШЛАРИМИЗ БАҲО БЕРАДИ

Тошкентдаги Замонавий санъат марказида "Гиёҳвандсиз ҳаёт" мавзуида плакатлар кўргазмаси очилди. Унда Республика Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Бадиий академия ҳамда БМТнинг Ўзбекистондаги ваколатхонаси биргаликда эълон қилган танловнинг биринчи босқичида ғолиб деб топилган муаллифларнинг плакатлари намойиш этилмоқда.

Камолиддин Беҳзод номидаги миллий рассомчилик ва дизайн институти ва рассомчилик коллежи талабалари ишлаган плакатларни пойтахтнинг кўплаб олий ҳамда ўрта-махсус билим даргоҳлари талабалари келиб томоша қилмоқдалар. Кўргазма давомида ўзига хос тажриба ҳам ўтказиляпти. Плакатларга ёшларнинг ўзлари баҳо беришяпти. Талабалар муаллифи қайд этилмаган, фақат тартиб рақами билан белгиланган экспозицияларни томоша қилишаркан, ўзларида катта таассурот қолдирган учта асарни белгилаб беришлари керак. Якунловчи босқичда ёшларнинг фикрлари ўрганилади ҳамда ғолибларни аниқлашда инобатга олинади.

— Мен санъатни севаман, - деди кўргазмани томоша қилиш учун келган Тошкент Давлат авиация институтининг умумтехника факультети талабаси Анвар Адигамов. — Биз одатда санъатни гўзаллик деб тушуниб ўрганиб қолганмиз. Илгари бу каби асарларни кўрмаганлигим учунми, олдинига ғайритабиий бир ҳолатга тушиб қолдим. Кўргазмани томоша қилиб тушундимки, уларда чуқур маъно бор экан.

— Кўргазма яна шу жиҳати билан ҳам аҳамиятлики, - деди Камолиддин Беҳзод номли Миллий рассомчилик ва дизайн институти ректори Усмон Қорабоев "Туркистон-пресс" мухбирига, — ёшлар кўргазмани томоша қилишаркан, уларнинг онгида гиёҳвандликнинг хавфли иллат эканлиги ҳақида тушунча уйғонади. Унга қарши нафрат пайдо бўлади. Бундан ташқари ижодкор ёшларимиз ҳам ўзларига бўлган эътибордан катта рағбат оладилар.

Усмон Қорабоевнинг таъкидлашича, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги танлов ғолибларини учта пулли мукофот ҳамда фахрий ёрлиқлар билан мукофотлашни режалаштирган. Республика Бадиий академияси эса танлов ғолиблари ҳамда иштирокчиларини махсус дипломлар билан тақдирлайди.

Энг яхши баҳо олган асарлар БМТ томонидан кўплаб нусхада чоп этилиши ҳамда тўплам ҳолида чиқарилиши кўзда тутиляпти.

«Туркистон-пресс»

BANK VA ISLOHOT

1 млн. 986 минг 500 сўм кредит бердик

«АБИТУРИЕНТ» ОМОНАТИ СИЗНИ КУТАДИ

Гулистон туман «Халқ банки» бошқаруви раиси Баҳром МАМАТҚУЛОВ билан суҳбат

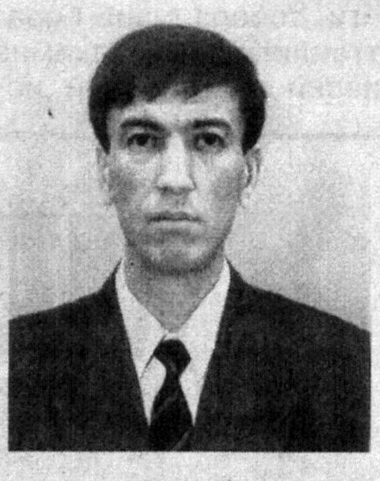

— Баҳром ака, сиз раҳбарлик қилаётган банк ўз олдига қўйилган вазифани қанчалик уддалаяпти, деб ўйлайсиз?

— Банкимиз жамоаси билан мижозлар орасида муносабат яхши ташкил этилган. Биз асосан халқнинг барча қатламлари билан бирга ишлаймиз. Икки ёшгача фарзанди бор оилаларга, 16 ёшгача болалар нафақаси ва кам таъминланган оилаларга моддий ёрдам пуллари тарқатиш масъулияти бизга юкланган. Кейинги бир ой ичида 2 та давлат ташкилотига ва ўн бешта фермер хўжаликларига хизмат кўрсатишни йўлга қўйдик.

— Кўриниб турибдики, ходимларнинг аксариятини ёшлар ташкил этаркан. Бу сизларга қийинчилик туғдирмайдими?

— Тўғри, банкимизда асосан ёшлар ишлайди. Шу боис улар учун ҳар ойда икки марта иқтисодиётдан дарс олиб борилмоқда. Ўнда банк тўғрисидаги қонунлар, йўриқномаларни ўрганиш йўлга қўйилган. Ҳар йили ходимларимиз малака ошириш учун турли ўқув юртларига юборилмоқда.

Бундан ташқари иш ва билим савияларини ошириш мақсадида олий ва ўрта махсус ўқув юртлари билан шартномалар тузганмиз.

— Аҳоли бўш маблағларини жалб этиш бўйича қандай ишлар олиб борилмоқда?

— Аҳоли бўш маблағларини жалб этиш мақсадида янги омонат турлари жорий этилди. "Нуроний", "Олтин куз" муддатли омонати "Ассалом, янги йил" пул ютуқли омонат турлари шулар жумласидандир. Бугунги кунга келиб 2 млн. 528 минг сўм бўш маблағ жалб этилди.

— Аҳоли омонатларига индексация тўловларини тўлаш қанчалик таъмин этилган?

— Аҳоли омонатларига индексация тўлашни ҳукумат қарорлари, Марказий банк йўриқномалари асосида имкон қадар тез амалга оширмоқдамиз.

— "Абитуриент" омонатлари хусусида ҳам тўхталсангиз?

— Дарвоқе, "Абитуриент" деб номланган мақсадли омонат ҳам мавжуд. Олий ва ўрта махсус ўқув юртларига шартнома асосида ўқишга кирган ёшларга кредит бериб бораяпмиз. Шу кунгача 1 млн. 986 минг 500 сўмлик кредит берилди. 1450 минг сўм уй-жой қуриш бўйича кредитлар ажратилди.

«Turkiston» мухбири
Эркин САИДОВ
суҳбатлашди

ТАДБИРКОРЛАРГА ҚУЛАЙЛИК

Кичик ва ўрта бизнес субъектлари сонҳи ва сифат даражасини оширишга ҳукуматимиз томонидан катта эътибор берилаётгани барчамизга маълум. Кичик ва ўрта тадбиркорликнинг мамлакат ялпи ички маҳсулотидаги солиштирма салмоғи йил давомида 3 фоизга ўсиб, 31 фоиздан 33,8 фоизга кўтарилди.

Тадбиркорларга етарлича имконият яратиб беришда бозорларнинг ҳам алоҳида ўрни бор. Шундай экан, айнан бозорларда тадбиркорларга қандай имкониятлар яратиб берилаётгани хусусида Андижон шаҳар "Жаҳон универсал бозори" акциядорлик жамияти раиси Ёқубжон Махсумовга бир неча саволлар билан мурожаат қилдик.

— Ёқубжон ака, аввало бозор ва ундаги тадбиркорлар фаолияти хусусида тўхталсангиз.

— Ушбу бозор вилоятимиздаги энг катта бозорлардан бири ҳисобланади. У улгуржи бозори сифатида 1994 йилда шаҳарнинг транспорт йўлига қулай жойда қурилган. 14,5 гектар ҳудудни эгаллаган, 3200 та савдо ўринлари мавжуд. Бошқа бозорларга таққослайдиган бўлсак, бу кўрсаткич анча юқори.

Бироқ тан олиб айтиш керакки, бозоримиз талабга тўлиқ жавоб бера олмайди. Шунинг учун ҳам олдимизда қилишимиз лозим бўлган ишларимиз талайгина. Айни кунларда расталар қайтадан таъмирланяпти. Тадбиркорларни қишда ёмғир-қордан, ёзда иссиқдан муҳофазалаш мақсадида расталарнинг усти ёпилмоқда. Шу билан бир пайтда янги савдо расталари, савдо дўконлари ҳам қурилиб, бозор ҳудуди тўлиқ қайта таъмирланмоқда. Қулайликларга келсак, бозор маъмурий биносида биринчи тез тиббий ёрдам хонасининг иши йўлга қўйилди. Давлат солиқ инспекцияси таянч пунктининг бозор ҳудудида фаолият олиб бориши 3 мингдан зиёд тадбиркорнинг оғирини енгил қилишда, бозорлар фаолиятига оид қарорлар ижросини таъминлашда қўл келмоқда. Бозоримиздан бир ойда давлат ғазнасига 30-35 миллион сўм миқдорда даромад солиғи ундирилади.

Бозордаги тартибни сақлаш учун 23 нафар ички ишлар ходими 4 та постда иш олиб боради.

— Бозорнинг иқтисодий кўрсаткичлари ҳақида нима дейиш мумкин?

— Иқтисодий кўрсаткичлар, албатта, таққосланса янада ойдинлашади. 2000 йилда режадаги топшириқлар 82 миллион 875 минг сўмни ташкил этган бўлса, 2001 йилда бу кўрсаткич 112 миллион 900 минг сўмга етди. Бу 139 фоизга кўп демакдир. Йилдан йилга дивидендлар суммаси ҳам ортиб бораётгани қувонарли ҳол.

— Бозор фаолиятини янада яхшилаш ва бу орқали тадбиркорлар фаолиятини ривожлантириш, эркинлаштириш учун қандай режаларни амалга ошириш кўзда тутилган?

— Бозоримиз фақат пайшанба ва якшанба кунлари ишлайди. Олдимиздаги биринчи масала бозор ишини босқичма-босқич кунлик тизимга ўтказишни ташкиллаштиришдир. Шунда кўпгина муаммоларни осонгина ҳал этиш имконияти пайдо бўлади. Бунинг устига бозор тушуми ҳам икки-уч бараварга ортади. Фойда ҳам шунга яраша бўлади.

Жорий йилда расталарни таъмирлаш билан бирга қўшимча 200 савдо ўрни очишни режалаштирганмиз. Бу деғани 200 нафар тадбиркор кўпаяди, дегани.

Тадбиркорлар кўплиги мамлакат равнақи учун фойда. Уларга имконият, имтиёзлар яратиш, фаолиятларини тартибга солиш ва ривожлантириш мамлакат эртаси учун қўшилган ҳисса сифатида қадрлидир.

Нодиржон ЮСУПОВ,
«Turkiston» мухбири

СПОРТ — ЖАСОРАТ, МАТОНАТ, ИРОДА, ҚАТЪИЯТ

ЎЙИН КЕЧИКТИРИЛДИ

Италия кубоги учун бўлиши керак бўлган "Брешия" ва "Парма" жамоалари ўртасидаги учрашув "Брешия"нинг бир ўйинчиси фожеали тарзда вафот этганлиги муносабати билан кечиктирилди. Ўйиндан вақтинчалик четлаштирилганлиги туфайли Римга бормаган ҳимоячи Витторио Меро автоҳалокатга учраган. Унинг жамоадошлари бу шум хабарни энди майдонга чиқишга ҳозирлик кўришаётганда эшитиб қолдилар. Бундан футболчилар шу даражада тушкун кайфиятга тушдиларки, оқибатда улар яна кийимхонага қайтдилар. Томонларнинг ўзаро келишувига кўра, учрашув бошқа кунга қолдирилди.

ШОҲ ВА МОТ

Россиялик 35 ёшли гроссмейстер Евгений Бареев Нидерландиянинг Вейк-Ан-Зее шаҳрида ўтказилган "Корус" нуфузли халқаро шахмат турнирининг ғолиби бўлди. У 14 нафар спортчи иштирок этган турнирда 13 имкониятдан 9 очко жамғарган. Бареев якунловчи 13 турда ҳамюртимиз Рустам Қосимжонов устидан ғалаба қозонди ва 10 минг евролик соврин соҳиби бўлди.

ТАЙСОН ВА МОНИКА

Ўта оғир вазнли боксчи, жаҳоннинг собиқ чемпиони Майк Тайсоннинг хотини у билан ажралишга ариза берган. Унга кўра, Моника Тайсон маълум миқдордаги маблағни ҳам талаб қилган. У, шунингдек, 5 яшар Рейн ва 4 ёшли Амир исмли фарзандларини ҳам ўзида қолдириш истагида. Хабарларга кўра, мардона Тайсон бу шартларнинг барчасига рози. Касби болалар шифокори бўлган Моника Тайсон бойликлар адолатли бўлинишидан умид қилмоқда.

ҚЎШНИСИНИНГ ЖОНИГА ОРО КИРДИ

Январь оқшомларидан бири МХЛдаги "Детройт" жамоаси марказий ҳужумчиси, россиялик легионер Игорь Ларионов учун қаҳрамонона якунланди. У "Оттава сенаторз" устидан қозонилган 3:2 ҳисобидаги ғалабадан сўнг уйида дам олаётиб, яна бир жасоратли ишга қўл урди. Хоккейчи бурқсиган тутун ҳидини сезиб, чопиб кўчага чиқса, қўшниси Боб Рейнинг уйи тобора алангаланиб бораётир. Ларионов тез келиб, қўшни уй эшигини тақиллатиб, хонадон эгасини чақира бошлади. Ниҳоят, Рейлар оиласи уйғониб, уйдан чопиб чиққан. Маълум бўлишича, уларнинг ётоғи уйнинг ичкариғида жойлашган экан. Каминдаги ўчмаган кўмир чўғи ёнғинга сабаб бўлган. Оқибатда жаноб Рей 75000 доллар зарар кўрган.

МАРАДОНА ЯНГИ ҲОКИМИЯТ ТАРКИБИДА

Аргентина футболидаги энг ёрқин юлдузлардан бўлган Диего Марадонага миллий ҳокимиятдан янги лавозимда ишлаш таклифи тушган. Мамлакат спорт министрининг айтишича, Марадона кам таъминланган оилалар фарзандларига ёрдам кўрсатиш дастурига ўз улушини қўшиш ниятида.

Марадонанинг агенти собиқ футболчи Аргентинанинг янги президенти девони таркибида бўлишини маълум қилган.

Воҳид БОЙМУРОДОВ,
«Turkiston» мухбири

ИСПАНИЯ

Кеча Испания тахтининг вориси шаҳзода Фелипе Москвага учиб келди. Бўлажак қирол Фелипе VI — ўз ватанидаги энг машҳур шахслардан биридир. Унинг аждодлари Европада ҳукмронлик қилган аслзодалар бўлиб, онаси Николай I нинг жияни бўлмиш рус княгиняси Ольга Константиновнанинг эварасидир. Фелипе сузиш, чанғи учиш ва мотопойга каби спорт турлари билан шуғулланади. У 1992 йилда Барселонада бўлиб ўтган Олимпиадада сузувчилар жамоасида қатнашган ва ўйин очилиши маросимида Испания терма жамоаси байроғини кўтариб чиққан.

Ўз мамлакатида уни соддалиги, камтаринлиги ва очиққўнгиллиги учун ҳурмат қилишади. Дўстлари уни садоқатли ва меҳнаткаш деб таърифлашади. Охирги пайтларда у қирол Хуан Карлос вакили сифатида 60дан зиёд мамлакатларга расмий ташриф буюрди. Унинг Москвага қилган ташрифи Испания ва Россия ўртасидаги дипломатик муносабатларни янада чуқурлаштириш учун ҳаракат, деб ҳисобланаяпти.

ДОҒИСТОН

Хариб туманида кўп қор ёғиши натижасида 24 нафар киши "тутқун"ликда қолиб кетди. Қутқарувчилар олти кун давомида тоғли йўлнинг ноқулайлиги, ҳавонинг ёмонлиги сабабли жабрланувчилар бошпанасига йўл топа олмадилар. Бу пайтда одамлар йўл қурувчиларнинг уйчасида паноҳ топиб, у ердаги озиқ-овқатлар ва ёқилғи билан жон сақладилар. Улар билан рация орқали алоқа боғланиб турилди. Ниҳоят, ҳаво очилгач, қутқарувчилар вертолётлар ёрдамида "тутқун"ларни қутқариб олдилар.

РОССИЯ

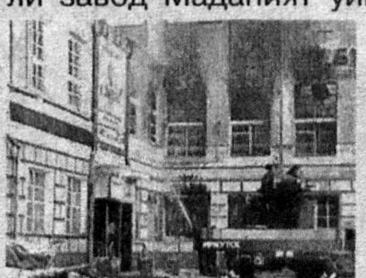

Иркутск шаҳри марказида жойлашган Куйбишев номли завод Маданият уйида ёнғин содир бўлди. Уни ўн икки соатдан сўнг ўчиришга муваффақ бўлишди. Ёнғинга электр тармоқларининг носозлиги сабаб бўлган, деб тахмин қилинмоқда. Ёнғин ўчирувчилар келгунча, бинонинг 6000 кв.м. майдони ёниб кетган.

Интернет хабарлари асосида
Нилуфар САЪДУЛЛАЕВА тайёрлади

ЖАҲОНГА ЙЎЛ

— Қарши муҳандислик-иқтисодиёт институти бундан ропа-роса 7 йил муқаддам ташкил топганди, — дейди институтнинг Халқаро алоқалар бўлими бошлиғи Тўлқин Ҳусенов. — Айни пайтда илм масканимиздаги агромуҳандислик, технология, иқтисодиёт, муҳандис-техник ва фундаментал ҳамда гуманитар фанлар факультетларида таҳсил олаётган 3000 нафарга яқин талабаларга 200 дан ортиқ профессор-ўқитувчилар сабоқ бермоқда.

Институтимиз Европа Иттифоқининг "Темпус-Тасис"нинг (Информацион ва коммуникацион технологиялар соҳасида магистрлик курсини ишлаб чиқиш учун ўқитувчилар тайёрлаш) лойиҳаси совриндори сифатида Германиянинг Гамбург Техника университети ҳамда Голландиянинг Твенте Техника университети билан кадрлар малакасини ошириш, лойиҳалар яратиш соҳаларида ҳамкорлик қилмоқда.

Ҳамкорлик дастури асосида олмониялик ва голландиялик олимлар келиб, ўқитувчи ва талабаларимизга маърузалар ўқишади. Шунингдек, Европа Иттифоқи институтимиздаги компьютер марказига 14 миллион сўмлик асбоб-ускуналар ва 10 та компьютер совға қилди.

АҚШнинг CAFE — Марказий Осиё мамлакатларига ахборот-технологияси бўйича беғараз ёрдам кўрсатиш ташкилоти билан ҳамкорлигимиз натижасида "Интернет" тизимида ишлаш учун 26 нафар иқтидорли талаба ва ўқитувчиларимиз малакасини оширишда кўмаклашди.

"Умид" жамғармаси совриндори бўлган талабаларимиз Роберт Шишкин АҚШда, Умиджон Ашуров Буюк Британияда, Жаҳонгир Нурматов Италияда нефть ва газ йўналиши бўйича ўқиб келишди. Иқтидорли талабаларнинг хорижий тилларни ўрганишлари учун марказ ташкил қилдик. Мазкур марказда талабаларимиз дарсдан сўнг инглиз, немис, корейс тилларини бепул ўрганишаётир. Институтнинг яқинда ташкил топган компьютер технологияси курсида эса 30 нафар талабамиз қўшимча таълим олишмоқда.

Шунингдек, илм даргоҳимизда АҚШлик мутахассислар Тамара Хинтон, Коре Худок, Аряна Монти, Синди Муленлар иқтидорли талабаларимизга иқтисод ва инглиз тили фанларидан дарс бермоқда.

Отабек ПАРМОНОВ
ёзиб олди

SUD HUKMIDAN SO`NG

Қора доғ

ШУ ҲАМ ШЎХЛИК БЎЛДИМИ?

Ҳар қандай ота-она фарзандининг камолини кўришни истайди. Фарзандим тенгдошларидан орқада қолмасин, билимли, ҳунарли бўлиб, ҳаётда ўз ўрнини топсин, деган ниятда олис-олис илмгоҳларга таҳсил олиш учун юборади.

Музаффар ҳам ота-онасининг ана шундай ширин орзулари туфайли Қашқадарёдан Самарқанд вилоятига келиб, Молия-иқтисод коллежининг 2-курсида таҳсил олаётган эди. Эндигина 18 ёшга тўлган ўспирин пухта билим эгаллашга интилар, хулқига ҳам ўртоқлари ҳавас қилишарди.

Ўтган йилнинг сентябрь ойида ушбу коллеж талабалари пахта териш мавсумида деҳқонларга ёрдам бериш мақсадида Пастдарғом туманидаги Қўчқор Тўраев номли ширкат хўжалигига вақтинча ҳашарга боришди. Талабалар бинойидек пахта териб юришган кунларнинг бирида, яъни 30 сентябрь куни 2-курс талабаси Икром Яҳёев уйига кетиш учун ўқитувчиларидан рухсат олди. Шу куни кечқурун рўй берган фожеа унинг ана шу рухсат олиши билан боғлиқ бўлди.

Маҳалла идорасининг бир хонасида Икром 9 нафар ўртоғи билан яшарди. Иккинчи хонада 14 нафар талаба туришарди. Ҳаммаси 1984-85 йилларда туғилган, деярли тенгдош болалар. Ўша куни Икром уйга кетиш учун ўқитувчиларидан рухсат олгач, кечки овқатдан кейин шўхлик қилгиси келиб қолди.

— Болалар, эртага мен уйга кетаман. Кетиш олдидан қўшни хонадаги болаларни бир дўппослаб хумордан чиқмаймизми? — деди у дўстлари Суҳроб Баҳриев ва Фирдавс Акромовларга. Ўртоқлари уни қўллаб-қувватлашди. "Городской" эканликларидан ғурурланиб, қишлоқлик болаларни бир дўппослаб қўйишни ният қилган уччала ўртоқ шу чоғда ўзларини шердек ҳис қилишарди. Кечқурун соат 20.00 лар чамаси улар учун қулай фурсат яралди. Атрофда домлалар ҳам, назоратчи милиционер ҳам кўринмайди. Икром билан Суҳроб қўшни хонага киришганида болаларнинг айримлари ўринларига чўзилишган, айримлари суҳбатлашиб ўтиришарди.

— Чироқни ўчир, — деди эшикни бир тепиб ичкарига кирган Икром Суҳробга қараб. Суҳроб шу заҳоти чироқни ўчирди. Шум ниятда кирган икковлон пойгакдаги этикларни қоронғи хонада қолган болаларга қарата ота бошлашди. Кимнингдир оёғига, кимнингдир пешонасига этиклар бориб тегаверди. Эпчиллик қилиб ўрнидан сапчиб турган Музаффар Икромнинг қўлидан ушламоқчи бўлиб:

— Бас қилинглар, болалар дам олишяпти, — деди.

Икром Музаффарни итариб юборди. Шу заҳоти Суҳроб Музаффарни дўппослай кетди. Хонадаги болалар қўрққанларидан жим ўтириб, уларни кузатишар эди. Дўстини калтаклаётганларини кўриб, чидаб туролмаган Жавлон чопиб бориб, Музаффарни безорилар чангалидан ажратиб олмоқчи бўлди. Шу пайт ташқарида пойлаб турган Фирдавс ичкарига отилиб кирди-ю, Жавлонни савалай бошлади. Тўполон авжига чиқди. Кўзи қонга тўлган Суҳроб Музаффарнинг қорнига зарб билан тепди. Музаффар ўқчиб ерга йиқилди. Суҳроб яна кетма-кет унинг кўкрагига бир неча маротаба зарба берди.

Шу тариқа зарур пайтда ҳимоясиз қолган Самарқанд Молия-иқтисод коллежининг 2-курс талабаси Музаффар Келдиёров ҳаётдан бевақт кўз юмди.

Ушбу фожеа тафсилотларини Иштихон тумани суди ўрганиб чиқди. Вояга етмаган ўсмирлар томонидан содир этилган жиноят юзасидан тегишли ҳукм чиқарди. Суҳроб Баҳриев 10 йилга, Икром Яҳёев 9 йилга, Фирдавс Акрамов 8 йилга озодликдан маҳрум этилди. Воқеа жойида биз йўқ эдик, ғафлатда қолдик, дейишди домлалар афсусланиб. Вояга етмаган болаларда шўхликка мойиллик кучли бўлади. Айниқса, улар ота-оналаридан узоқда яшаётган бир шароитда ўқитувчиларнинг доимий назоратида бўлишлари зарур эди. Болаларнинг теримдан кейин маданий дам олишлари, бўш вақтларини мазмунли ўтказишлари учун коллеж раҳбарлари томонидан қатъий тартиб ўрнатилганида шу фалокат содир бўлмас эди.

Мазкур коллеж 2000 йилда реконструкция қилиниб, жаҳон андозалари даражасида жиҳозланди. Қурилиш ва жиҳозлаш ишларига давлатнинг миллионлаб маблағлари сарфланди. Катта умид ва мақсадлар билан сарфланган ушбу маблағлар ўзини оқлаши лозим. Демак, коллеждаги ўқиш-ўқитиш, маънавий-тарбиявий ишлар юксак ишончни оқлаш даражасида ташкил этилиши зарур. Буни вилоят касб-ҳунар таълим бошқармаси маъмурияти ҳамда Самарқанд Молия-иқтисод коллежи директори Валиқул Бердиқулов қачон англаб етаркинлар?

Ушбу коллеж ичкарисига киришингиз билан юқоридаги воқеаларнинг сабаби нимада эканлигини англаб олишингиз қийин кечмайди. Ўқитувчи ва талабалар ўртасидаги носамимий муносабатлар, тарбиявий эътибордан четда қолиб кетганлиги, талабалар билан ишлаяпти, деб номигагина баённомалар тайёрланиши, амалда эса тадбирларнинг йўқлиги, ёшлар ҳаётига бефарқ қараш ўзининг мудҳиш оқибатларини кўрсатмоқда. Коллеждаги ана шундай лоқайдлик ҳукмрон бўлган муҳитга ўз вақтида барҳам берилмас экан, бу илмгоҳ олдига қўйилган талаб ва улуғ мақсадларнинг амалга ошиши даргумондир. Зеро, бу даргоҳга эзгу ният билан қадам қўйган келажак авлод қайси муҳитда, кимларнинг таҳсилини олаётганлигига бефарқ қараб бўлмайди. Ушбу коллежда бир талаба ҳаётдан бевақт кўз юмди, 3 нафар талаба эса ҳали вояга етмасдан бадном бўлди. Аммо, коллеж раҳбарлари ота-онаси бағридан узоқда яшаётган талаба-ёшларнинг тақдирига ўзлари жавобгар эканликларини ҳали-ҳануз ҳис этганликларича йўқ. Ҳолбуки, бу бадномлик мустақил ҳаётга эндигина қадам қўяётган уччала ўспирин тақдирида бир умр ўчмас доғ бўлиб қолади. Марҳум эса қайтиб келмайди.

Уйғун РЎЗИЕВ,
Азимжон ҚОДИРОВ,
журналистлар

İSH BILGANGA MING TANGA

Ёшлар иш билан таъминланмоқда

НОН — ДАСТУРХОНИМИЗ КЎРКИ

«Қоракўлдонмаҳсулотлари» ҳиссадорлик жамияти раиси Ражаббой АВЕЗОВ билан суҳбат

— Сиз раҳбарлик қилаётган корхонада ўтган йилда дон маҳсулотларини ишлаб чиқариш бўйича қандай ишлар амалга оширилди?

— Ўтган 2001 йилда "Қоракўлдонмаҳсулотлари" ҳиссадорлик жамияти ўз олдига қўйилган вазифаларни амалга оширди. Ўн икки ойлик якуний таҳлилий кўрсаткичларга эътибор берсангиз, ушбу йил ичида ўтган йилда олган фойдамиздан анча кўп соф даромадни қўлга киритдик. Ўтган 2001 йилда жамиятимизда 1486622 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқардик. Йил давомида 16732 тонна ун ишлаб чиқарилди. Жамиятимиз ишчиларини доимо иш билан таъминлаш учун Бухоро вилоятининг 2 та катта туманлари — Қоракўл ҳамда Олот туманлари деҳқонлари етиштирган буғдойларни оламиз. Туман ёшларини иш билан таъминлаш учун янги нон пишириш, макарон ишлаб чиқариш цехлари фаолиятини йўлга қўйганмиз. Қўшимча даромад келтирувчи тикув цехимиз ҳам фаолият кўрсатмоқда, ўтган 2001 йилни бу цех 1 миллион 295 минг сўмлик соф фойда билан якунлади. Ҳозирги кунда ҳиссадорлик жамиятида ноннинг 6 хил турини ишлаб чиқариш йўлга қўйилган.

— "Қоракўлдонмаҳсулотлари" ҳиссадорлик жамиятида меҳнат қилаётган ишчиларни ҳар томонлама рағбатлантириш борасида олиб борилаётган ишлар ҳақида тўхталсангиз?

— Мамлакатимизда олиб борилаётган иқтисодий ислоҳотларнинг барчаси битта мақсад сари, халқимизнинг турмуш тарзини ва яшаш шароитини яхшилаш, уларни иш билан таъминлашга қаратилгандир. Шу маънода корхонада ҳам ёшларни иш билан таъминлаб ойлик маош, ҳамда ёрдам пуллари бериш бўйича барча имкониятлар ишга солинмоқда. Юқорида айтган даромадимизнинг ўзи ҳам бу борада имкониятларимизнинг катта эканлигини билдирди. Айни кунда корхонада 330 киши меҳнат қилади. Уларнинг ойлик маошлари ўз вақтида бериб борилади. Ишчиларимизнинг ўртача иш ҳақи 16 минг сўмдан ошиқроқни ташкил этади. Уларни рағбатлантириш борасида ҳам имкониятларимиздан келиб чиққан ҳолда ёрдам бериб келмоқдамиз. Бир сўз билан айтганда жамиятимизнинг ишчи-ходимларидан қарзимиз йўқ. Нафақат ишчилардан, балки бизда дебиторлик ва кредиторлик қарзлар умуман йўқ. Корхонанинг салоҳияти катта. Шу боисдан ишчи-ходимлар учун барча шароитларни яратиб беришга тайёр.

— Халқимиз дастурхонини нон ва нон маҳсулотлари билан таъминлаш, аввало «Қоракўлдонмаҳсулотлари» ҳиссадорлик жамияти ишлаб чиқарган маҳсулотларнинг сифатига боғлиқдир.

— Тўғри, барчамизнинг дастурхонимиз нон билан кўркам. Корхонада ҳозирги кунда "Ўзбекистон" унини ишлаб чиқарилмоқда.

Ўтган йилда жамиятимизда 16777 тонна "Ўзбекистон" уни ишлаб чиқарилди. Ишлаб чиқарилган ун ва бошқа маҳсулотларнинг сифати ва нархи ҳамкорларимизга маъқул тушгани боисидан бўлса керак, ҳали тайёр маҳсулотларимиз омборларимизда туриб қолиши кузатилмади. Харидорларимизнинг асосий қисмини ҳам Қоракўл ва Олот аҳолиси ташкил этади. Халқимиз учун зарур бўлган маҳсулотларни сифатли қилиб тайёрлаш учун меҳнат қилаяпмиз.

— Ушбу йилда қандай ишларни режалаштиргансиз?

— Режаларга келсак, пишиқ ғишт ишлаб чиқарадиган цехини ишга туширишни, Олот туманида нон ва қандолат маҳсулотлари ишлаб чиқарадиган кичик корхонани ишга туширишни мўлжаллаяпмиз. Айни кунларда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг сифатини ошириш, экспортни йўлга қўйиш арафасида турибмиз. Бу режаларни амалга ошира олсак, корхона янада катта имкониятга эга бўлган бўлар эди.

Жобир ХЎЖАҚУЛОВ,
Иззат ТАНГРИЕВ
суҳбатлашди

ҲАЁТИМИЗ МАЪНОСИ

«Turkiston» ҚАҲВАХОНАСИ

Шеъри ёқимли қўшиқ бўлиб, кўнгиллар мулкига айланганда, ҳар қандай шоир қувонади, албатта. Таниқли шоир Мурод Раҳмон ижодида эса бундай қувончлар кўп бўлган. Ўзбек қўшиқчилик санъатига муносиб ҳисса қўшиб келаётган шоирнинг талай шеърлари қўшиқ қилиб айтилмоқда.

Шоир яқинда янги шеърлар туркумини бастакорларга тақдим этди.

Эътиборингизга унинг ана шу туркумдаги шеърларидан ҳавола этяпмиз.

МАНГУ ИФТИХОРИМ

Ҳаётимиз маъноси сенсан ҳамиша,
Қўшиқлар дилрабоси сенсан ҳамиша.
Қалбим оҳанграбоси сенсан ҳамиша,
О, Ватаним, умрбод мен сенга шайдо,
Сен — фахру ифтихорим, ғурур бебаҳо!

Сен-бағрида бахт-иқбол гуллаган чаман,
Эй, қудратли, дўстликка, тинчликка маскан!
Сен — яшаган бўстоним, энг аъло гулшан,
О, Ватаним мен сенга умрбод шайдо,
Сен — фахру ифтихорим, ғурур бебаҳо!

Нур — ўзингда, ҳақ — сенда, йўлинг чароғон,
Энди тақдир қўлдадир, кўнгиллар шодон.
Ўзбеклар ўлкасига тан бермиш жаҳон,
О, Ватаним мен сенга умрбод шайдо,
Сен — фахру ифтихорим, ғурур бебаҳо!

Меҳмоннавоз, камтарин элда зўр ғайрат,
Кашфиёт яратмоққа интилар фақат.
Меҳр эрур — Муродинг — Вафо, садоқат,
О, Ватаним, умрбод мен сенга шайдо,
Сен — фахру ифтихорим, ғурур бебаҳо!

Ҳаётимиз маъноси сенсан ҳамиша,
Қўшиқлар дилрабоси сенсан ҳамиша.
Қалбим оҳанграбоси сенсан ҳамиша,
О, Ватаним, умрбод мен сенга шайдо,
Сен — фахру ифтихорим, ғурур бебаҳо!

ЁМҒИР ЁҒАР

Ёмғир ёғар — гўёки сим-сим,
Даразангга термулар кўзим...
Парда узра жим турибсан, жим,
Чиқолмайсан наҳотки бир зум?
Бизни баҳор чорлар, азизим...

Ёмғир тиниб, қуёш мўралар,
Товланади қирда лолалар...
Куртак ёзар яна новдалар,
Ялпиз териб, куйлар болалар.
Бизни баҳор чорлар, азизим.

Тол попукли сочлар жамалак,
Жилва қилар кўкда камалак.
Дилда жўшар энг яхши тилак,
Бу гулларга пешвоз чиқ, малак.
Бизни баҳор чорлар, азизим!

Эсмоқда хуш, ёқимли насим,
Деразангга термулар кўзим...
Айтай ахир сенга қалб сўзим,
Мурод бўлиб чиққин, юлдузим!
Бизни баҳор чорлар, азизим.

ЭРИМОҚДА ҚОР

Булутлар тарқаб, эримоқда қор,
Ирмоқ жўшиб, тошмоқда анҳор...
Бутун олам бўлиб лолазор,
Ёшлигимни эслатиб такрор,
Яна қайтиб келмоқда баҳор...

Ғунчалар-ла безаниб боғлар,
Ҳатто чирой очмоқда тоғлар...
Кўз ўнгимда энг бахтли чоғлар,
Ёшлигимни эслатиб такрор,
Яна қайтиб келмоқда баҳор.

Қалдирғочлар қанот қоқмоқда,
Жилға-сойлар ўйнаб оқмоқда...
Қирлар гулдан сирға тақмоқда...
Ёшлигимни эслатиб такрор,
Яна қайтиб келмоқда баҳор...

Гўзалликлар яна намоён,
Ошиқ диллар учрашар шодон.
Мурод ишққа содиқ бегумон.
Ёшлигимни эслатиб такрор,
Яна қайтиб келмоқда баҳор.
Фақат сендан дарак йўқ, дилдор...

КЕЛАЁТГАНДАЙ

Баҳор шаббодаси елаётгандай,
Чаман-боғлар яна гуллаётгандай.
Олам ажиб нурга тўлаётгандай,
Йиллар зор кутганим келаётгандай.
Ваъдасига вафо қилаётгандай —
Келаётгандай ёр, келаётгандай...

Гўзални кўп кутдим — висолига зор,
Йўлларга термулдим — жуда интизор...
Вақтлар ўтди, лекин келмади нигор,
Барибир кутдим, у келаётгандай...
Кетсам, кейин хафа бўлаётгандай.
Келаётгандай ёр, келаётгандай...

Хаёлларим ҳамон ўша гулшанда,
Ҳамон ўша олов, ўша чўғ танда...
Мен бахтим кутарман — қилмайин канда,
Дил сабрини дилдор билаётгандай,
Тоғлар ошиб баҳор келаётгандай,
Келаётгандай ёр, келаётгандай!

Бутун борлиқ гўё чиройин очди,
Безанган боғ-роғлар йўлга гул сочди,
Мурод юрагида ишқ сели тошди —
Ғаним уялиб, дўстим кулаётгандай,
Охир севги ғолиб бўлаётгандай,
Келаётгандай ёр, келаётгандай!

Мурод РАҲМОН

РОСТАКАМ АЙИҚ ЭДИ

Ҳар доим кун ботиши олдидан ҳовлимиз адоғидаги тутзорда маҳалламиз болалари йиғилиб, яшинмачоқ, қувлашмачоқ ўйнардик. Икки, уч гектарга яқин бу тутзордан хўжалик ипак қурти боқишда фойдаланар эди. Биз, ҳали эсини танимаган ёш болалар учун тутзор, эртак кинолардаги ўрмон-у, тўқайзорларни эслатарди.

Бир гал ўйин олдидан ҳаммамиз ўзимизга биттадан ҳайвоннинг номини қўйдик. Рустам бўри бўлди, Зокир тулки, Чори айиқ каби. Мен тез югуришга ишқибоз эдим, қуённи танладим. Бир маҳал қўшнимиз "Чори сен қуён бўлсанг, мен айиқман", дея ортимдан қувлай бошлади. Аввалига мен тутларни паналаб қоча бошладим. Ўйиннинг қоидаси бўйича қўлга тушган ўйиндан чиқади. Кун қоронғусида ортимдан қувлашга қўрқади, деган хаёлда тобора ичкарилаб қоча бошладим. Сўнгра ўзимнинг хаёлим қочди. Мабода Чори ортимдан қувлаб келмаётган бўлса-чи? Лекин, назаримда, нимадир шитир-шитир қилиб ортимдан келаётгандай эди. Югурганимча ортимга қарадим. Ё тавба, орқамга қарадим-у, кўзларим даҳшатдан чақчайиб кетди. Не кўз билан кўрайки, ортимдан Чори эмас, ростакам айиқ ўкириб қувлаб келарди. Бутун вужудимни совуқ тер босиб, аъзойи баданим дағ-дағ титраб кетди. Жон ҳолатда қаттиқ қичқираман, овозим ичимдан чиқмайди. Югураман, йўлим унмайди. Қоча туриб, ортимга бир қараб, яна олдимга ўгирилгандим, юзим билан нимагадир қаттиқ урилдим. Кўзларимда ўт чақнаб кетди. Кейин нима бўлганини билмайман. Бир маҳал кўзимни очсам, уйда ётибман. Бошим латта билан чандиб боғланган, онам эса фақат юм-юм йиғлайди. Воқеадан хабар топган қўни-қўшнилар онамга тасалли бериш билан овора. Улар мени кимдандир калтак еган деб ўйлашарди чоғи...

Қаттиқ қўрққанимдан бўлса керак, бу воқеа 5 ёшимда бўлиб ўтган бўлса-да, аниқ эслайман. Ўшанда ростакам айиқни кўриб, қочаман, деб тут дарахтига урилдим, десам биров ишонмайди. Эҳтимол, кўзимга кўрингандир. Хуллас, шу-шу бўлдию, тун қоронғусида ўйнамайдиган, ёлғиз юрмайдиган бўлдим.

Ихтиёр НУРМАНОВ

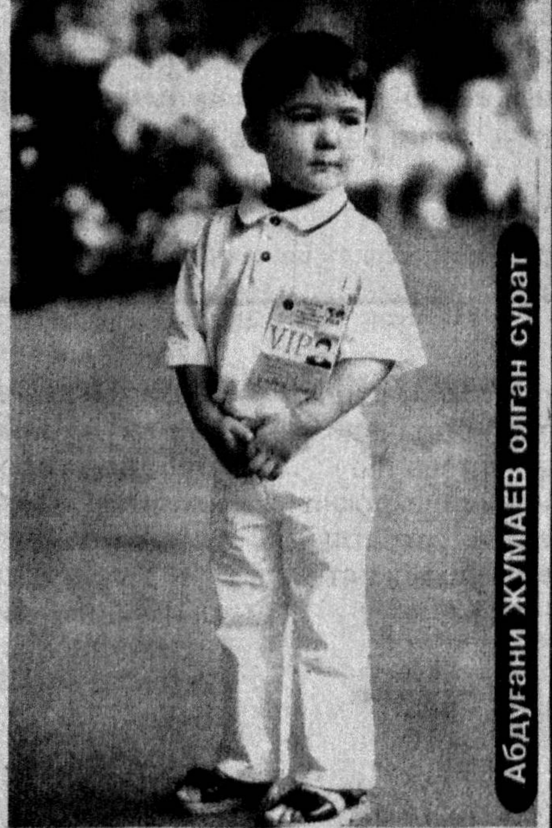

Абдуғани ЖУМАЕВ олган сурат

БОЛАЛИГИМ, СЕНИ СОҒИНДИМ

«ТАРБИЯ БИЗ УЧУН...»

Донишманд халқимизда, дарахтни тўғри ёхуд эгри бўлиб ўсиши унинг ниҳоллик пайтидаги парваришига боғлиқ, деган ўринли нақл мавжуд. Шундай экан, ёшларимизнинг келажакда қандай шахс бўлиб етишиши унинг болалигида тарбия топган оиласига боғлиқ бўлади. Бу айниқса, ўзбек халқида ниҳоятда нозик масала саналиб келган. Жумладан, Конституциямизнинг 14-боби, 64-моддасида ҳам қуйидаги жумлаларни ўқиш мумкин: "Ота-оналар ўз фарзандларини вояга етгунга қадар боқиш ва тарбиялашга мажбурдир".

Шу ўринда ёшларни тарбиялашда ота-оналар ўзлари яшаб ўсган муҳит билан ҳозирги шароитнинг фарқини тўғри англаган ҳолда иш тутишса ўринли бўлади, албатта. Агар эътибор берсангиз, баъзи бир оилаларда ёш болага табия бераман деб, унинг руҳиятида кишига ишончсизлик, хасад, худбинлик каби салбий хислатларни ўзлари билмаган ҳолда сингдириб қўйишади. Масалан, уйга меҳмонлар келишидан олдин, она ёш болаларига "яхшилаб қараб тур, тағин уларнинг болалари уйдаги у-бу нарсаларни ўғирлаб кетмасин" дея боланинг мурғак қалбига ваҳима солади. Натижада болада ўзларидан бошқа кишилар ўғри экан, деган тушунча пайдо бўлади.

Ҳаёт мураккаб, "тугун"-ли масалаларга бой бўлсада, фаҳму-фаросат ила уларни еча билишни кишилар онгига болалигиданоқ тўғри сингдириб, билим ва малака ҳосил қилинса, жуда ўринли бўларди, албатта.

ТЎЙДАГИ ТЎПАЛОН

Мактабда ўқиб юрган кезларим эди. Тўсатдан тобим қочиб, даволана бошладим. Яқин ўртоғим Анвардан синфдошларимни суриштириб турардим. Анвар жуда қайсар, безори ва шу билан бирга кўнгилчанроқ ҳам эди. У ҳар куни мендан ҳол-аҳвол сўраб турар, кўрсатган "қаҳрамонлик"лари-ю, қишлоқ врачлик пунктига қандай қилиб ўғриликка тушганлиги ҳақида оғиз кўпиртириб гапирарди. Тиббиётда қўлланиладиган шиша идишдаги дориларни чўнтагидан чиқариб санаб ҳам қўярди.

— Зоҳид акани тўйига бормадинг-да, — деб қолди энтикиб. — Санъаткорларни чунонам бопладимки, эшитсанг оғзинг очилиб қолади.

— Хўш кейинчи? — дейман бироз қизиқиб.

— Қўшни қишлоқда яшайдиган Қобил доирачи бор-ку, ўша қарасам, тоғорачада чўғ олиб келиб доирасини қиздиряпти. Секин паналаб бориб, мана бундан биттасини ташлаб юбордим, — дейди кафтидаги ампулаларни кўрсатиб. — Ана томоша, мана томоша... Шунақанги қаттиқ портладики, тоғора бир қулоч кўтарилиб, энгашиб доира қиздираётган Қобил акани бошини ёриб ташлади. Қий-чув тўполон кўтарилиб, тўйни тўхтатишларига оз қолди.

Кўп ўтмай қишлоғимиз болалари орасида тўйларда дори портлатиш одат тусига кириб қолди. Бир куни Анвар мени тобим йўқлигига қарамай:

— Юр тўйга борамиз, — деб ҳол-жонимга қўймади.

Мен уйдагиларнинг кўзини шамғалат қилиб Анварнинг ортидан эргашдим. Унинг илтимосига кўра, уколларим орасидан ўғирлаб, икки дона ампула ҳам олиб чиқдим.

Тўйга борганимизда ўйин бошланиб кетган экан. Анвар мени тортқилаб, ўчоқни ёнига олиб борди.

— Ташла, — деди у менга қараб.

— Нимани? — сўрадим ҳайрон бўлиб.

— Дорини, — дея такрорлади у менга ўшқириб.

Мен ташладим. Аммо ҳеч нарса ўзгармади. Шунга ҳам тажриба керак экан. Анвар ўчоқнинг ёнига бориб, чўп билан ампулани торта бошлади. Шу пайт бир нима қаттиқ гумбурлаб қолса бўладими? Анвар чинқириб юборди.

— Вой кўзим...

Шундан кейин унинг бир кўзи оқиб тушди. Тўғриси, уни кўрсам, виждоним қийналади. Чунки бу фожиада менинг ҳам айбим бор, деб ўйлайман. Ўшанда мен Анварни бу хатарли ўйиндан қайтариб қолмаганим учун ўзимни ҳеч қачон кечира олмайман.

Санжар МУРОДУЛЛАЕВ,
Хатирчи тумани

ЕНГИЛ АВТОМАШИНА

Бу ўйинчоқни учта бўш гугурт қутисидан ясаш мумкин.

1.40 мм x 100 мм ўлчамдаги тўртбурчак қутича елимланади, уларнинг устига эса учинчи қутича елимланади.

2.Сўнгра қутичалар рангли қоғоз билан ўраб елимланади. Автомашинанинг асосий қисми тайёр. Асосий қисмининг пастки ён томонидан бигиз ёрдамида тешиклар ҳосил қилинади. Тешиклардан 6 см узунликдаги иккита сим кўндалангига ўтказилади. Бу автомашина ғилдираклари учун ўқ вазифасини ўтайди.

3.Сим учларига олдиндан тайёрланган 2 см диаметридаги картон айлана марказидаги тешик ёрдамида кийгизилади. Сўнгра сим учлари тўғри бурчак шаклида қайрилади.

4.Автомашинанинг ташқи кўриниши деразалар, ясама чироқлар ёрдамида безатилади.

Азиз АКРОМОВ олган суратлар

ЎЙИНЧИ ҚИЗ АРАЗЛАДИ

Мен рақсни севаман. Шундан бўлса керак, телевизорда биронта раққоса кўринди дегунча, қўшилиб рақсга тушаман. Бундан икки ой илгари бир дугонамни узатдик. Унинг тўйига ажойиб ўйинчи қиз келган экан. Мен унинг рақс тушишини кўриб, кўз узолмай қолдим. Аммо, санъатнинг "С" ҳарфини тушунмайдиган қишлоғимизнинг баъзи-бир эркатой йигитлари уни нотўғри тушунишди шекилли, тегажоғлик қила бошлашди. Ўйинчи қиз уларнинг шилқимлик қилишларига ажабланмай, давранинг бошқа четига бориб рақсини давом эттирди. Лекин даврада изза бўлган йигитлар резинадан ўйинчоқ ясашиб, ичига сим қуйиб ота бошлашди. Тўсатдан ўйинчи қиз юзини кафти билан тўсганча даврадан йироқлашди. Сўнгра тўй ниҳоялагунча ҳам ўзини кўрсатмади. Биз эса унинг санъатидан бебаҳра қолдик. Йигитлардан хафаман. Чунки, улар қачонгача бу заракунандаликни давом эттиришаркин?

Санобар ҲАЗРАТҚУЛОВА,
Ургут тумани

СИММЕТРИК ШАКЛДА ЯСАЛАДИГАН ТАЙЁРА

Расмда кўрсатилгандек, қалин қоғоз иккига букланади.

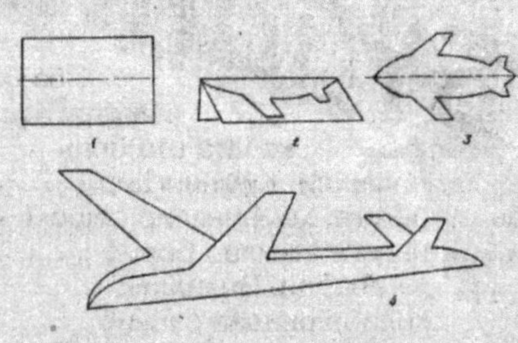

1.Сўнгра андоза ёрдамида тайёра ярим бўлагининг шакли чизилди.

2.Букилган жойни кесмасдан, тайёранинг шакли қирқиб олинади.

3.Қанотлар ёзилиб букланади.

4.Натижада тўғри чизиққа нисбатан симметрик шаклдаги тайёра ҳосил бўлади.

Наргиза ОЛИМЖОНОВА,
Республика Техник ижодиёт маркази ходими

ЗЕҲНИНГИЗНИ СИНАБ КЎРИНГ

Дўкон ҳисобчисига харидор мурожаат қилди:

— Мендан икки қути туз учун 90 тийиндан, икки дона совун учун икки сўму 70 тийиндан ва уч қути шакар, олти дона гугурт учун ҳисоб-китоб қилинг.

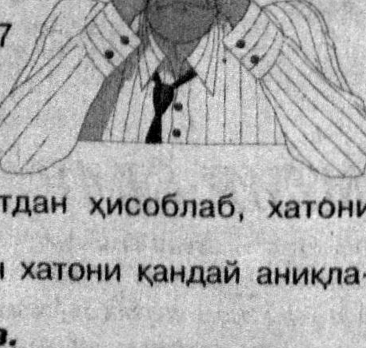

Шакар ва гугуртнинг нархи эсимда йўқ.

Ҳисобчи харидорга 29 сўм 17 тийин чек ёзиб берди. Чекка қараб харидор: — Менимча сиз ҳисоблашда хато қилдингиз, - деди.

Ҳисобчи нархларни бошқатдан ҳисоблаб, хатони тўғрилади.

Харидор ҳисобчи йўл қўйган хатони қандай аниқлади?

Жавобларингизни кутамиз.

Тошкент шаҳар Юнусобод туманидаги "Науот-NURONIY" шўъба корхонаси **ТУГАТИЛАДИ**.
Даъво ва аризалар бир ой муддат ичида қабул қилинади.
Тел: 34-94-38

Тошкент шаҳар Ҳамза туманидаги "ХРУ-ИККИ" шўъба корхонаси **ТУГАТИЛАДИ.**
Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб икки ой давомида М.Ашрафий кўчаси, 108-уйда қабул қилинади.

Тошкент шаҳар Мирзо Улуғбек тумани маданият ходимлари касаба уюшмасига тегишли думалоқ муҳр йўқолганлиги сабабли **БЕКОР ҚИЛИНАДИ.**

Тошкент шаҳар Ҳамза туманидаги "SHAROB — SAVDO" ихтисослаштирилган базасининг "Махсусшароб" шўъба корхонаси савдо дўкони ва №20208000904107146001 МФО 00959 ҳисоб рақами **ЁПИЛАДИ**.

Тошкент Давлат Техника университети томонидан 1976 йилда Аюпов Нижат Саутовичга берилган №874195 рақамли диплом йўқолганлиги сабабли **БЕКОР ҚИЛИНАДИ.**

КУЛГИ БЕКАТИ

Боғбон: — Дарахтнинг тепасида нима қиляпсан?
Бола: — Олмаларингиз ерга тушиб кетибди, жойига илиб қўймоқчи эдим.

* * *

— Сен эрталаб қай вақтда турасан?
— Қуёш нури деразамдан туша бошлаганданоқ.
— Шунча эртами?
— Йўғ-э, деразамга қуёш нури тушдан кейин тушади.

* * *

— Болакай, неча ёшга кирдинг?
— Олти ёшга.
— Олти ёшда бўла туриб, менинг хассамдан ҳам бўйинг паст экан-ку.
— Сизнинг хассангиз неча ёшда, ўзи?

* * *

— Карим нега оғзингни артмадинг, сенга қараб нонуштада нима ичганингни билиб турибман.
— Нима ичибман.
— Қатиқ
— Йўғ-э, қатиқни кеча кечқурун ичгандим.

* * *

Тиш даволовчи: Нимага бақирасан, ҳали тишингга тегиб улгурмадим-ку?
Бемор: Тишим эмас, оёғимни босиб турибсиз.

* * *

— Алло! Зоҳир борми?
— Йўқ, адашдингиз.
Бироздан сўнг яна қўнғироқ.
— Алло! Кечирасиз, Зоҳирни мумкинми?
— Унақа киши бу ерда яшамайди, дедим-ку, сизга.
Қисқа вақт ўтгач, яна ўша қўнғироқда ўша овоз.
— Алло! Кечирасиз, мен Зоҳирман, менга ҳеч ким телефон қилмадими?

Саҳифани Сайфулла ТОҒАЕВ ва Рустам СУЛАЙМОНОВ тайёрлади

Хусусий тадбиркор "М. Номозов"нинг думалоқ муҳри йўқолганлиги сабабли
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

БОШҚОТИРМА

ЭНИГА:
3.Республикамизда чоп этиладиган аёллар журнали. 5.Суюқлик ёки газни тортиб чиқариш ёхуд юбориш мосламаси.7.Тўрт ҳалифадан бири.9.Пардозда ишлатиладиган майин кукун.10.Рўзғор буюми. 11.Тахмин. 12.Юнон мифологиясида ой маъбудаси. 13.Дурадгорлик анжоми.16.Турли юридик ҳужжатларни расмийлаштирувчи шахс.18.Куч бирлиги.19-.Марварид, дур.20.Ўзбек эртакларидаги тошбақанинг "амал"и.21."Қуръон"ни қироат билан ўқувчи киши.22.Кўйлакнинг елка қисмига ичидан қўйилган астар.23.Шоҳ "қабулхона"си.25.Гавда қисми. 26.Кимёвий модда.27.Икки мамлакат иттифоқидан ташкил топган давлат номи.30.Италия футбол клуби.34.Меркурий сайёрасининг шарқона номи.35.Мос, мувофиқ.-36.Олти ёки етти торли мусиқа асбоби.-37.Ҳасса.38.Ҳашарот. 39.Нотадан ярим парда баланд оҳанг.40.Мадина шаҳрининг ҳижратгача бўлган номи.

БЎЙИГА:
1.Тропик мева.2.Швейцариядаги шаҳарча.3.Тўртбурчак шаклдаги пластикага туширилган тасвир.4.Кенгашиш, фикр алмашиш.5.Ю.Усмонованинг "боғида ҳар илк баҳорда гуллайди"ган ўсимлик.6.-Тригонометрик функция.8.Ҳид, ис. 9.Табибий қаламига мансуб "Вомиқ ва Узро" достони қаҳрамони.14.Юлдуз туркуми. 15.Бир неча муаллифнинг асарлари тўплами.16.Шоҳбекат "раҳбар"ининг "кабинет"и17.Қалдирғочнинг бир тури.23.Афсоналарга кўра ўтда ёнмайдиган жонивор.24.Ўхшатиш ўхшашлик. 27.Қадимий тасаввурда муқаддаслаштирилган буюм. 28.Руминиядаги шаҳарча. 29.Ёзув қоидаси. 31.Отнинг "пойабзал"и. 32.Рассом учун сурат чизишда намуна сифатида хизмат қилувчи буюмларнинг умумий номи. 33.Ҳижрий-шамсий йил ойларидан бири.

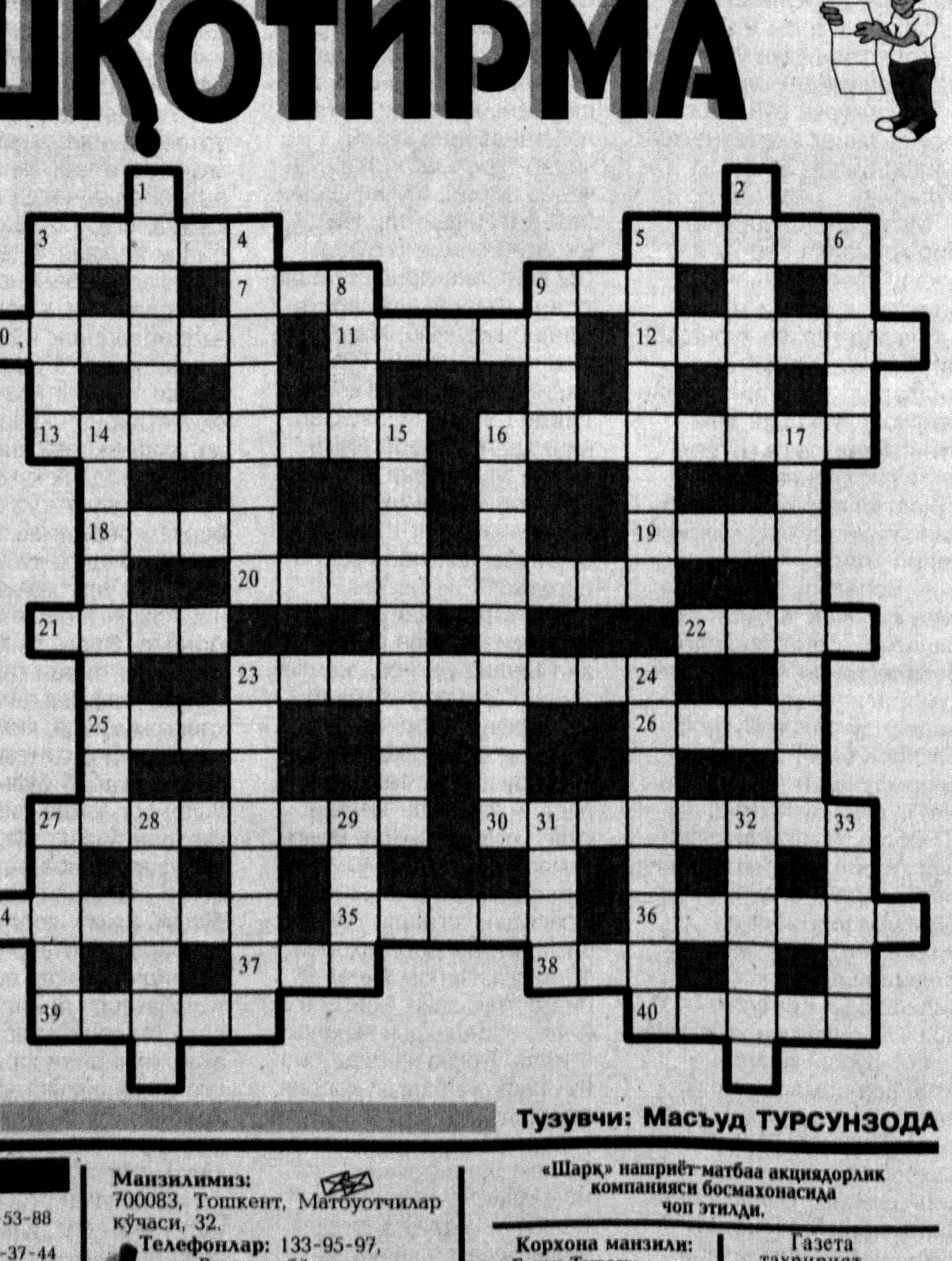

Тузувчи: Масъуд ТУРСУНЗОДА

Turkiston
МУАССИС:
«КАМОЛОТ» ЁШЛАР ИЖТИМОИЙ ҲАРАКАТИ

Газета Ўзбекистон Давлат Матбуот қўмитасида № 00012 рақам билан рўйхатдан ўтган.

Босишга топшириш вақти-21.00
Топширилди 21.30

1 2 3 4 5 6

Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А-2.

Бош муҳаррир: Салим АШУРОВ

Таҳрир ҳайъати:
Ботир УБАЙДУЛЛАЕВ, Комил ЮСУПОВ, Аслиддин БОЛИЕВ, Юсуф ЖЎРАЕВ (Бош муҳаррирнинг биринчи ўринбосари), Рустам ҚОСИМОВ, Баҳодир МАХСИТОВ, Анвар ЖАББОРОВ, Ислом ҲАМРО, Ғайрат ШОУМАРОВ, Авазхон СОДИҚОВ, Насриддин МУҲАММАДИЕВ, Шоазим МИНОВАРОВ, Ғаффор ҲОТАМОВ, Абдуғани ЖУМАЕВ

Вилоят мухбирлари:
Сурхондарё ва Қашқадарё вилоятлари бўйича — Термизда: 8-37-622 —3-53-88
Бухоро ва Навоий вилоятлари бўйича — Бухорода: 8-36-52 — 23-37-44
Сирдарё, Жиззах ва Тошкент вилоятлари бўйича — Гулистонда: 8-36-72 — 24-02-86
Фарғона, Андижон вилоятлари бўйича — Фарғонада: 8-37-32 — 24-54-61
Самарқанд вилояти бўйича — Самарқандда: 8-36-62 —34-43-89
Қорақалпоғистон Республикаси ва Хоразм вилояти бўйича — Урганчда: 8-362-22 — 6-50-55
Наманган вилояти бўйича — Наманганда: 8-36-922 — 6-10-70

Манзилимиз:
700083, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32.
Телефонлар: 133-95-97,
Реклама бўлими:
(3712) 133-79-69

Таҳририятга юборилган материаллар қайтарилмайди.
Муаллифлар фикри таҳририят нуқтаи назаридан фарқланиши мумкин.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди.

Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.
Буюртма Г. — 31 10. Адади-8428

Газета таҳририят компьютер марказида терилди ва саҳифаланди

Навбатчи муҳаррир: Нормурод Мусомов
Саҳифаловчи: Нодирбек ОРТИҚОВ